

PRZEPISY Z ZAKRESU PRAWA ADMINISTRACYJNEGO

C III 40572

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Zeszyt 1

Warszawa 1945 r.

TREŚĆ ZESZYTU:

1. Prawo o wykroczeniach.
2. Kodeks karny (artykuły stosujące się do wykroczeń).
3. Przepisy wprowadzające kodeks karny i prawo o wykroczeniach.
4. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym.
5. Ustawa z dnia 19 lutego 1929 r. w sprawie uzupełnienia niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym.
6. Kodeks postępowania karnego (ks. XI, rozdział IV).
7. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o areszcie domowym...
8. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 marca 1928 r. w sprawie aresztu domowego.
9. Ustawa z dnia 28 czerwca 1939 r. o wykonywaniu pracy na rachunek grzywny.
10. Ustawa z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie porządku na kolejach użytku publicznego (artykuły w zakresie zainteresowania władz administracji ogólnej).
11. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 24 listopada 1934 r. o przestrzeganiu porządku na kolejach użytku publicznego (§28).
12. Ustawa z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym.

Rozporządzenie

Prezydenta Rzeczypospolitej
z dnia 11 lipca 1932 r.

PRAWO O WYKROCZENIACH.

(Dz. U. R. P. z dnia 15 lipca 1932 r. Nr 60, poz. 57).

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

CZĘŚĆ OGÓLNA.

R o z d z i a ł I.

Art. 1. Wykroczeniem jest czyn zagrożony karami zasadniczymi: aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jedną z tych kar.

Art. 2. Przepisy art. 1, 2, 3, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 40 § 2, 42 § 3, 54, 55, 56, 57

§ 2, 58, 91 kodeksu karnego stosuje się również do wykroczeń. Przez wyrażenie sąd należy rozumieć każdą właściwą władzę karzącą.

Art. 3. Nie ma odpowiedzialności za wykroczenie popełnione zagranicą, wyjąwszy przypadki, w których ustawy taką odpowiedzialność przewidują.

Art. 4. Odpowiedzialność za wykroczenie zachodzi w razie popełnienia go bądź z winy umyślnej, bądź nieumyślnej, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

Art. 5. § 1. Podżegacz ponosi odpowiedzialność w granicach swego zamiaru, jeżeli wykroczenie zostało dokonane, a sprawca nie miał lat 17, albo nie był zdolny do należytego pojmowania przedsiębranego działania lub kierowania swym postępowaniem, albo pozostawał w stosunku zależności od podżegacza.

§ 2. Nie ma odpowiedzialności za usiłowanie i pomocnictwo.

P. art. 12 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr. -

Art. 6. § 1. Nie ulega odpowiedzialności za wykroczenie:

a) nieletni do lat 13;

b) nieletni od lat 13 do 17, który wykroczenie popełnił bez rozeznania, t. j. nie osiągnął wyższego rozwoju umysłowego i moralnego w takim stopniu, by mógł rozpoznać znaczenie czynu i kierować swym postępowaniem.

§ 2. Do tych nieletnich władza karząca stosuje, jako środek wychowawczy, upomnienie oraz oddanie pod dozór odpowiedzialny rodzicom lub innym osobom, mającym pieczę nad nieletnim.

§ 3. Do nieletniego od lat 13 do lat 17, który popełnił wykroczenie z rozeznaniem, władza karząca może również zastosować zamiast kary upomnienie oraz oddanie pod dozór odpowiedzialny, jeżeli nieletni nie popełnił w ciągu ostatniego roku wykroczenia z tych samych pobudek lub tego samego rodzaju.

Art. 7. Karę aresztu wymierza się w dniach, tygodniach i miesiącach i co najmniej na przeciąg jednego dnia.

2. P. art. 10 pkt. b) przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

Art. 8. § 1. Grzywny nie wymierza się poniżej 1 złotego.

§ 2. Jeżeli przepis szczególny nie określa wymiaru grzywny lub rodzaju grożącej kary, wymierza się karę grzywny do 200 złotych.

§ 3. Jeżeli wykroczenia, za które grozi wyłączne kara aresztu, dopuszczono się z chęci zysku, wymierza się dodatkowo grzywnę do 100 złotych.

1. P. uw. do art. 7.

2. P. art. 7 § 2 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

Art. 9. Jeżeli za wykroczenie grozi wyłącznie kara aresztu, można w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie zastosować nadzwyczajne łagodzenie kary przez wymierzenie grzywny zamiast aresztu.

Art. 10. § 1. W razie nieściągalności grzywny lub w razie gdyby jej ściąganie narażało skazanego na ruinę majątkową, karę tę zamienia się na areszt, przyjmując dzień aresztu za równoważnik grzywny od 1 do 50 złotych.

§ 2. Areszt zastępczy nie może trwać krócej niż jeden dzień i dłużej niż najwyższy wymiar kary aresztu przewidzianego za dane wykroczenie, a gdy kara aresztu nie jest przewidziana — dłużej niż 3 miesiące.

§ 3. W razie częściowego uiszczenia kary pieniężnej areszt zastępczy zmniejsza się stosunkowo.

1. Według art. 1 ustawy z dnia 28 czerwca 1939 r. o wykonywaniu pracy na rachunek grzywny (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 395) grzywna ulega zamianie na pracę, a zamiast grzywny na karę pozbawienia wolności orzeka władza karząca na wypadek, gdyby wykonywanie pracy było niemożliwe, albo gdyby skazany uporczywie wzdragał się wykonywać pracę lub zakłócał porządek pracy. Ustawa ta wejdzie w życie na poszczególnych obszarach i co do poszczególnych rodzajów przestępstw w terminach wskazanych w rozporządzeniach Ministrów: Sprawiedliwości, Administracji Publicznej oraz Pracy i Opieki Społecznej.

2. P. uw. 2 do art. 8.

Art. 11. § 1. Nie można wszcząć postępowania karnego z powodu wykroczenia popełnionego przed rokiem.

§ 2. Przedawnienie przerywa każda czynność organu, powołanego do udziału w postępowaniu karnym sądowym lub w postępowaniu karnym administracyjnym.

Art. 12. Nie można wydać orzeczenia skazującego, jeżeli od popełnienia wykroczenia upłynęło lat 3.

Art. 13. Nie można wykonać kary, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia albo od przerwania kary z jakichkolwiek powodów upłynęło lat 3. Przedawnienie kary nie biegnie w okresie jej odroczenia.

Art. 14. Orzeczenie skazujące uważa się za niebyłe po upływie lat 3 od wykonania, darowania lub przedawnienia kary.

Art. 15. Do przypadków zbiegu przestępstw i zbiegu przepisów stosuje się odpowiednie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu karno-administracyjnym z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365).

Art. 16. Przepisy części ogólnej niniejszego prawa stosuje się do wykroczeń, przewidzianych innymi ustawami.

P. art. 7, 8, 10, 12, 13, 14 i 16 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk. oraz art. 1 — 4 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 224).

C Z Ę Ś Ć S Z C Z E G Ó L N A

R o z d z i a ł II.

Wykroczenia przeciwko porządkowi publicznemu.

Art. 17. Kto przez niewykonywanie swych obowiązków w stosunku do nieletniego, oddanego mu pod dozór odpowiedzialny, dopuszcza do popełnienia przez tego nieletniego przestępstwa,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 zł.

Art. 18. Kto w miejscu publicznym demonstracyjnie okazuje niechęć lub lekceważenie dla Państwa Polskiego lub instytucyj państwowych,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 19. Kto umyślnie uszkadza lub usuwa ogłoszenie, wystawione publicznie przez władzę, urząd państwowy lub samorządowy, albo w inny sposób uniemożliwia zapoznanie się z takim ogłoszeniem,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

Art. 20. Kto ze złośliwości lub swawolii wprowadza w błąd władzę, urząd, albo instytucję użyteczności publicznej, udaremniając

ich czynność, albo wywołując niepotrzebną czynność z ich strony,
podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

Art. 21. § 1. Kto publicznie urządza składki na uiszczenie grzywny przez skazanego, podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

§ 2. Zebrane składki podlegają przepadkowi.

Art. 22. § 1. Kto bez właściwego zamówienia wyrabia pieczęć władzy, urzędu państwowego lub samorządowego, albo innej instytucji prawa publicznego, bądź też pieczęcie takie wydaje osobie nieupoważnionej do odbioru,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bezprawnie posiada, zamawia lub nabywa taką pieczęć.

§ 3. W razie powtórzenia wykroczenia w ciągu 3 lat od ostatniego ukarania stosownie do niniejszego artykułu, można zabronić wyrobu i sprzedaży pieczęci, określonych w § 1, na czas od 2 do 5 lat.

§ 4. Pieczęć podlega przepadkowi.

Art. 23. § 1. Kto umyślnie wprowadza w błąd władzę lub urząd:

- a) co do tożsamości własnej lub innej osoby;
- b) co do swego obywatelstwa, zawodu lub miejsca zamieszkania,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wzbrania się uprawnionej do tego władzy lub urzędowi udzielić wiadomości lub dokumentów co do okoliczności, wymienionych w § 1.

Art. 24. Kto będąc powołany do prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, nie uczyni w nich wzmianki o okoliczności, która powinna być zapisana, albo uczyni to w sposób niezgodny z rzeczywistością lub nie we właściwym czasie, podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 24 i 25 pr. o wykr., jako uchylony art. II. przep. wprowadzających prawo o aktach stanu cywilnego, traci moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1946 r.

Art. 25. Kto nie dopełni obowiązku zawiadomienia właściwego urzędu o okoliczności, która powinna być zapisana do ksiąg stanu cywilnego, albo obowiązek ten spełni nie we właściwym czasie,

podlega karze grzywny do 500 złotych.

P. uw. do art. 24.

Art. 26. Kto przywłaszcza sobie stanowisko lub tytuł albo publicznie nosi odznaczenie, oznakę lub strój, do których nie ma prawa, podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

Art. 27. Kto trudni się zawodem, nie posiadając wymaganych do tego uprawnień lub wbrew szczególnemu zakazowi władzy, albo przekracza swe uprawnienia zawodowe,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 28. Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój publiczny,

podlega karze aresztu do 2 miesięcy lub grzywny do 2000 złotych.

Art. 29. Kto wykracza przeciw przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze grzywny do 25 złotych.

Art. 30. Kto przez uporczywe wybryki zakłóca spoczynek nocny,

podlega karze aresztu do tygodnia lub grzywny do 250 złotych.

Art. 31. Kto publicznie dopuszcza się nieobyczajnego wybryku,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 32. § 1. Kto skłania nieletniego poniżej lat 17 do żebrania,

podlega karze aresztu do miesiąca.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto żebrze w sposób zuchwały lub oszukańczy.

R o z d z i a ł III.

Wykroczenia przeciw bezpieczeństwu.

Art. 33. Kto, będąc niezdolny do czynności, której nieumiejętne wykonanie może wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego, taką czynność przedsięwzię, albo kto porucza ją osobie do jej wykonania niezdolnej,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 34. § 1. Kto zaniedbuje odpowiedniego zabezpieczenia miejsca niebezpiecznego dla życia lub zdrowia ludzkiego,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

§ 2. Jeżeli winny nie dopełnił przytym obowiązku wynikającego z przepisów szczególnych,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi inna kara, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 35. Kto usuwa albo psuje znaki ostrzegające o grożącym niebezpieczeństwie dla życia lub zdrowia, albo usuwa lub czyni nieczytelnymi napisy ostrzegające o tym niebezpieczeństwie, albo usuwa lub psuje ogrodzenia zapobiegające temu niebezpieczeństwu,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi inna kara, karze aresztu do 3 miesięcy.

Art. 36. Kto przez wadliwe wykonanie urzędzeń, niewłaściwe ich utrzymywanie lub użytkowanie, albo przez ich uszkodzenie wywołuje stan niebezpieczny dla życia lub zdrowia ludzkiego,

podlega, jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 37. Kto wbrew swemu obowiązкови nie zawiadamia odpowiedniej władzy lub osoby o wiadomym mu niebezpieczeństwie grożącym życiu lub zdrowiu ludzkiemu, albo mieniu w znacznych rozmiarach.

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 38. § 1. Kto bez zachowania należytej ostrożności wystawia lub wywiesza ciężkie przedmioty albo nimi rzuca, wylewa płyny, wyrzuca nieczystości, albo doprowadza do wypadania lub wylewania się powyższych przedmiotów,

podlega karze grzywny do 50 złotych.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się takiego czynu przez złośliwość lub swawolę,

podlega karze aresztu do 2 tygodni.

Art. 39. § 1. Kto nieostrożnie obchodzi się z ogniem, materiałami wybuchowymi lub łatwopalnymi,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

§ 2. Kto wykracza przeciw ostrzeżeniom lub przepisom, dotyczącym zapobiegania pożarom, podlega karze aresztu do 2 miesięcy lub grzywny do 2000 złotych.

W związku z postanowieniami art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 385) art. 39 § 2 pr. o wyk. ma obecnie zastosowanie jedynie do wykroczeń przeciwko przepisom o zapobieganiu pożarom w zakresie nieobjętym art. 47 ust. 1 cyt. ustawy.

Art. 40. § 1. Kto wykracza przeciw przepisom o wyrobie, sprzedaży, przechowywaniu, używaniu i przewożeniu materiałów wybuchowych lub łatwopalnych albo broni palnej i amunicji,

podlega, jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Prócz tego można zabronić wyrobu i sprzedaży wymienionych w § 1 przedmiotów na czas od roku do lat 5 oraz orzec ich przepadek.

Art. 41. Kto nie zachowuje należytej ostrożności w używaniu i przechowywaniu broni palnej i amunicji,

podlega karze grzywny do 500 złotych.

Art. 42. Kto wykracza przeciw przepisom o przestrzeganiu porządku na kolejach,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze grzywny do 50 złotych.

Art. 43. Kto uszkadza urządzenia służące do ochrony wybrzeży wód morskich lub wewnętrznych,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 44. Kto wykracza przeciw przepisom o ochronie wybrzeży wód morskich lub wewnętrznych,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 45. Kto wbrew swemu obowiązкови zaniecha oświetlenia miejsc dostępnych dla publiczności, albo kto oświetlenie takie przez złośliwość lub swawolę psuje albo gasi,

podlega karze aresztu do 3 dni lub grzywny do 100 złotych.

Art. 46. Kto nie zachowuje należytej ostrożności przy trzymaniu niebezpiecznego zwierzęcia,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 47. Kto przez drażnienie lub płoszenie doprowadza zwierzęta do tego, iż stają się niebezpieczne,

podlega karze aresztu do tygodnia lub grzywny do 250 złotych.

Art. 48. Kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia,

podlega karze grzywny do 20 złotych.

R o z d z i a ł IV.

Wykroczenia przeciwko zdrowiu publicznemu.

Art. 49. Kto zanieczyszcza wodę służącą do picia lub do pojenia zwierząt,

podlega, jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 50. § 1. Kto bez zezwolenia wyrabia trucizny albo kto nie zachowuje przepisów o wyrobie, przechowywaniu i dostarczaniu trucizn,

podlega, jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Ponadto można zabronić wyrobu trucizn i handlu nimi na czas od roku do lat 5 i orzec przepadek trucizn.

Art. 51. Kto wykracza przeciw przepisom o zapobieganiu chorobom lub ich zwalczaniu, podlega, jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

R o z d z i a ł V.

Wykroczenia przeciw poszczególnym osobom.

Art. 52. Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie ją w błąd wprowadza lub w inny

sposób niepokoi,
podlega karze aresztu do 2 tygodni lub
grzywny do 500 złotych.

Art. 53. Kto szczuje psem człowieka,
podlega karze aresztu do dni 3 lub grzyw-
ny do 100 złotych.

R o z d z i a ł VI.

Wykroczenia przeciwko mieniu.

Art. 54. § 1. Kto uszkadza cudzy ogród
warzywny, owocowy lub kwiatowy, drzewo
owocowe, krzew owocowy lub drzewo przy-
drożne,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub
grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Nadto orzeka się na rzecz pokrzyw-
dzonego nawiązkę w wysokości trzykrotnej
wartości zrządzonej szkody.

Art. 55. § 1. Kto z cudzego ogrodu za-
biera bezprawnie w nieznacznej ilości owoce,
warzywa lub kwiaty,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub
grzywny do 500 złotych.

§ 2. Nadto orzeka się na rzecz pokrzyw-
dzonego nawiązkę w wysokości od 10 do 20
złotych.

Art. 56. Kto w ciągu 2 tygodni od daty
znalezienia cudzego mienia wartości ponad
10 złotych, cudzych akt lub dokumentów, albo
od daty przybłakania się cudzego zwierzęcia,
nie zawiadomi o tym władzy policyjnej lub
gminnej, ani w inny właściwy sposób nie po-
szukuje posiadacza,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub
grzywny do 500 złotych.

Art. 57. Kto samowolnie używa cudzego
mienia ruchomego,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub
grzywny do 500 złotych.

Art. 58. Kto kierując zakładem pracy nie
wplaca do instytucji ubezpieczeń społecznych
sum, potrącanych na rzecz tych instytucji
przy wypłacie pracującym wynagrodzenia,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub
grzywny do 3000 złotych.

Art. 59. Kto złośliwie albo przez lekce-
ważenie swych zobowiązań wstrzymuje w ca-
łości lub w części należne pracownikowi wy-
nagrodzenie lub wysokość jego bezprawnie
obniża, albo zmusza pracownika do przyjęcia
zamiast należnej zapłaty w gotówce wyna-
godzenia w innej postaci,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub
grzywny do 3000 złotych

Art. 60. Kto samowolnie umieszcza na cu-
dzej rzeczy ogłoszenie, napis lub rysunek, albo
kto samowolnie z cudzej rzeczy je usuwa,

podlega karze aresztu do tygodnia lub
grzywny do 250 złotych.

Art. 61. § 1. Kto w celu zysku urząda
grę hazardową, albo używa do niej środków
lub pomieszczenia,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzyw-
ny do 3000 złotych.

§ 2. Pieniądze i inne przedmioty służą-
ce do gry podlegają przepadkowi.

Art. 62. § 1. Kto:

a) wyrabia, posiada lub nabywa wytrychy,
jeśli nie trudni się rzemiosłem, w którym są
one potrzebne;

b) dostarcza wytrychów osobie nie trud-
niącej się takim rzemiosłem;

c) wyrabia, posiada lub nabywa klucze do
cudzego domu, mieszkania lub innego pomie-
szczenia albo schowania bez zezwolenia oso-
by uprawnionej lub władzy,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub
grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wyra-
bia, posiada, nabywa lub innym osobom do-
starcza narzędzi, przeznaczonych do dokony-
wania kradzieży.

§ 3. Wytrychy, klucze i narzędzia podle-
gają przepadkowi.

Art. 63. § 1. Kto wyrabia lub rozpo-
wszechnia przedmioty, mogące robić wrażenie
pieniędzy lub papierów wartościowych,

podlega karze grzywny do 200 złotych.

§ 2. Przedmioty powyższe podlegają prze-
padkowi.

Przepisy końcowe.

Art. 64. Wykonanie prawa o wykrocze-
niach porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrz-
nych i Ministrowi Sprawiedliwości.

Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych
w zakresie wykonania prawa o wykroczeniach prze-
jął Minister Administracji Publicznej.

Art. 65. Rozporządzenie niniejsze wcho-
dzi w życie równocześnie z przepisami wpro-
wadzającymi kodeks karny i prawo o wykro-
czeniach — z dniem 1 września 1932 r.

R o z p o r z ą d z e n i e Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 11 lipca 1932 r.

Kodeks Karny

(Dz. U. R. P. z dnia 15 lipca 1932 r. Nr 60, poz. 571)

·CZĘŚĆ OGÓLNA

R o z d z i a ł I.

Zakres mocy obowiązującej ustawy karnej.

Art. 1. Odpowiedzialności karnej ulega
ten, kto dopuszcza się czynu, zabronionego
pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą
w czasie jego popełnienia.

Art. 2. § 1. Jeżeli w czasie wyrokowa-
nia obowiązuje ustawa inna, niż w czasie po-

pełnienia przestępstwa, wówczas stosuje się ustawę nową; jednakże należy zastosować ustawę dawną, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy.

§ 2. Kara już wymierzona, lecz jeszcze nie wykonana, nie ulega wykonaniu, jeżeli według nowej ustawy czyn, objęty wyrokiem, nie jest przestępstwem.

§ 3. Ustawę, wydaną z powodu wyjątkowych stosunków faktycznych, stosuje się do czynów popełnionych w czasie jej mocy obowiązującej, choćby nawet straciła moc z powodu zmiany tych stosunków.

§ 4. Środki zabezpieczające stosuje się według przepisów nowej ustawy.

Art. 3. § 1. Ustawę karną polską stosuje się do wszystkich osób, które popełniły przestępstwo na obszarze Państwa Polskiego albo na polskim statku wodnym lub powietrznym. Za obszar Państwa uważa się również wody wewnętrzne i przybrzeżne oraz powietrze nad tym obszarem.

§ 2. Przestępstwo uważa się za popełnione na obszarze Państwa Polskiego, na polskim statku wodnym lub powietrznym, gdy sprawca na nim dopuścił się przestępnego działania lub zaniechania, albo gdy tam skutek przestępny nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

R o z d z i a ł II.

Zasady odpowiedzialności.

Art. 14. § 1. Przestępstwo umyślne zachodzi nie tylko wtedy, gdy sprawca chce je popełnić, ale także gdy możliwość skutku przestępnego lub przestępności działania przewiduje i na to się godzi.

§ 2. Przestępstwo nieumyślne zachodzi zarówno wtedy, gdy sprawca możliwość skutku przestępnego przewiduje, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że go uniknie, jak i wtedy, gdy skutku przestępnego lub przestępności działania sprawca nie przewiduje, choć może lub powinien przewidzieć.

Art. 15. § 1. Okoliczności, od których zależy wyższa karalność, uwzględnia się tylko wówczas, gdy sprawca o nich wiedział albo powinien był wiedzieć.

§ 2. Następstwa czynu, od których zależy wyższa karalność, uwzględnia się tylko wówczas, gdy sprawca je przewidział albo powinien był przewidzieć.

Art. 16. Okoliczności, wpływające na karalność czynu, uwzględnia się tylko co do tej osoby, której dotyczą.

Art. 17. § 1. Nie podlega karze, kto w chwili czynu, z powodu niedorozwoju psychicznego, choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznej, nie mógł rozpoznać znaczenia czynu lub pokierować swym postępowaniem.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do przypadku, gdy sprawca wprowadził się umyślnie w stan zakłócenia czynności psychicznej, po to, by dokonać przestępstwa.

Art. 18. § 1. Jeżeli w chwili popełnienia przestępstwa zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, gdy ograniczenie zdolności jest skutkiem odurzenia wynikającego z winy sprawcy.

Art. 19. Nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu pod wpływem przymusu fizycznego, któremu nie mógł się oprzeć.

Art. 20. § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu pod wpływem błędu co do okoliczności należącej do istoty czynu, z wyjątkiem, gdy chodzi o występki nieumyślne, a błąd był wynikiem nieostrożności lub niedbalstwa.

§ 2. Sąd może uwzględnić usprawiedliwioną nieświadomość bezprawności czynu jako podstawę do nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Art. 21. § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto działa w obronie koniecznej, odpierając bezpośredni bezprawny zamach na jakiegokolwiek dobro własne lub innej osoby.

§ 2. W razie przekroczenia granic obrony koniecznej sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet od kary uwolnić.

Art. 22. § 1. Nie podlega karze, kto działa w celu uchylecia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego dobru własnemu lub cudzemu, jeżeli niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć.

§ 2. Nie działa w stanie wyższej konieczności, kto ma szczególny obowiązek narażenia się na niebezpieczeństwo.

§ 3. Dobro poświęcone nie może przedstawiać wartości oczywiście większej, niż dobro chronione.

§ 4. W razie przekroczenia granic wyższej konieczności sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

R o z d z i a ł IV.

Podżeganie i pomocnictwo.

Art. 26. Podżegania dopuszcza się, kto inną osobę nakłania do popełnienia przestępstwa.

R o z d z i a ł VI.

Kary zasadnicze.

Art. 40. § 2. Aresztant ma obowiązek zająć się pracą według własnego wyboru; jeżeli praca wybrana narusza wewnętrzny porządek zakładu lub aresztant żadną pracą za-

jąc się nie chce, zarząd zakładu wyznacza mu pracę odpowiednią.

Art. 42. § 3. Grzywny wpływają do Skarbu Państwa na potrzeby zakładów karnych, poprawczych i zabezpieczających.

R o z d z i a ł VIII.

Wymiar kary.

Art. 54. Sąd wymierza karę według swego uznania, zwracając uwagę przede wszystkim na pobudki oraz sposób działania sprawcy i jego stosunek do pokrzywdzonego, na stopień rozwoju umysłowego i charakter sprawcy, na jego dotychczasowe życie tudzież na jego zachowanie się po spełnieniu przestępstwa.

Art. 55. Szczególne okoliczności wpływające na wymiar kary uwzględnia się tylko co do tej osoby, której dotyczą.

Art. 56. Przy wymiarze grzywny sąd uwzględnia stosunki majątkowe sprawcy.

Art. 57. § 2. Jeżeli ustawa daje sądowi możliwość wyboru między karą pozbawienia wolności a grzywną, sąd wymierza karę pozbawienia wolności tylko wtedy, gdy skazanie na grzywnę nie byłoby celowe.

Art. 58. W razie skazania na karę pozbawienia wolności, sąd może zaliczyć na poczet kary całkowicie lub częściowo okres tymczasowego aresztowania.

R o z d z i a ł XV.

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych.

Art. 91. § 1. Najbliższy jest to krewny w linii wstępnej lub zstępnej, rodzeństwo, małżonek, tudzież rodzic, rodzeństwo i dzieci małżonka.

§ 2. Bliski jest to osoba, która z tytułu pokrewieństwa, powinowactwa, przyjaźni lub obowiązku wdzięczności ma prawo liczyć na szczególne względy danej jednostki.

§ 3. Dokument jest to każdy przedmiot, stanowiący dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mogącej mieć znaczenie prawne.

§ 4. Groźba bezprawna jest to zarówno groźba spełnienia przestępstwa (groźba karalna), jako też groźba spowodowania postępowania karnego lub rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci zagrożonego lub jego bliskich.

§ 5. Przez urzędnika należy rozumieć również osobę wojskową.

R o z p o r z a d z e n i e Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r.

Przepisy wprowadzające kodeks karny i prawo o wykroczeniach.

(Dz. U. R. P. z dnia 15 lipca 1932 r. Nr 60, poz. 573) w brzmieniu uwzględniającym sprostowania błędów,

dokonane obwieszczeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 września 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 724).

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

Art. 1. § 1. Z dniem wejścia w życie kodeksu karnego i prawa o wykroczeniach tracą moc przepisy karne, dotyczące przedmiotów unormowanych w kodeksie karnym i w prawie o wykroczeniach, jeżeli przepisy dalsze nie stanowią inaczej.

§ 2. Jeżeli rozporządzenie niniejsze mówi bez bliższego oznaczenia o kodeksie karnym lub o prawie o wykroczeniach, należy przez to rozumieć kodeks karny z dnia 11 lipca 1932 r. i prawo o wykroczeniach z tejże daty.

Art. 2. Tracą moc obowiązującą wraz z ustawami wprowadzającymi:

1) kodeks karny 1903 r., z wyjątkiem art. 292-309, 318-324, 348-353, 624-627 i 630-634;

2) powszechna ustawa karna 1852 r., z wyjątkiem § 486-b i w związku z nim § 486-c, jeżeli nie ma zastosowania art. 279 kodeksu karnego;

3) kodeks karny 1871 r., z wyjątkiem §§ 296-a i 298.

Art. 293 ust. 2 i 4, 293-a, 294, 294-a, 296, 297, 298, 299, 300, 303, 303-a, 304, 305, 306, 307, 308 i 309 kodeksu karnego z 1903 r. zostały uchylone artykułem 72 prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608), art. 624-627 i 630-634 — artykułem 31 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 224).

Art. 3. § 1. Na obszarze, na którym obowiązywała powszechna ustawa karna 1852 r., tracą w szczególności moc obowiązującą przepisy karne:

1) ces. patentu z dnia 20 kwietnia 1854 r. (Dz. u. p. austr. Nr 96);

2) rozporządzenia z dnia 30 września 1857 r. o karaniu mniejszych wykroczeń (Dz. u. p. austr. Nr 198);

3) ustawy z dnia 7 kwietnia 1870 r., według której wydane są szczególne postanowienia co do zmów między pracodawcami lub pracownikami w celu wymuszenia warunków pracy oraz co do zmów przemysłowców w celu podwyższenia cen towarów (Dz. u. p. austr. Nr 43);

4) ustawy z dnia 10 maja 1873 r., zawierającej przepisy policyjno-karne przeciw próżniakom i włóczęgom (Dz. u. p. austr. Nr 108);

5) ustawy z dnia 24 maja 1885 r. o dopuszczalności zatrzymania w zakładach pracy przymusowej i poprawczych (Dz. u. p. austr. Nr 89);

6) ustawy z dnia 27 maja 1885 r., zawierającej przepisy przeciw używaniu i obroto-

wi środków rozsadzających (Dz. u. p. austr. Nr 134);

7) ustawy z dnia 26 stycznia 1907 r., dotyczącej wolności wyborów i zgromadzania się (Dz. u. p. austr. Nr 18);

§ 2. Pozostają jednak w mocy na powyższym obszarze przepisy:

1) ces. patentu z dnia 24 października 1852 r. o wytwarzaniu, obrocie i posiadaniu broni i amunicji oraz o noszeniu broni (Dz. u. p. austr. Nr 223) z tą zmianą, że § 40 uchyla się, a sprawy o przestępstwa przewidziane tym patentem należą do właściwości władz administracyjnych, z wyjątkiem określonych w §§ 30, 33 i 34 oraz z wyjątkiem przypadków, gdy w myśl § 28 w związku z art. 7 niniejszego rozporządzenia należy stosować kodeks karny;

2) ustawy prasowej z dnia 17 grudnia 1862 r. (Dz. u. p. austr. z 1863 r. Nr 6) wraz z nowelami z dnia 15 października 1868 r. (Dz. u. p. austr. Nr 142) i z dnia 9 lipca 1894 r. (Dz. u. p. austr. Nr 161);

3) ustawy z dnia 15 listopada 1867 r. o prawie stowarzyszeń (Dz. u. p. austr. Nr 134);

4) ustawy z dnia 6 marca 1906 r. o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (Dz. u. p. austr. Nr 58);

5) ces. patentu z dnia 3 grudnia 1852 r. — ustawa leśna — (Dz. u. p. austr. Nr 250);

6) galicyjskiej ustawy z dnia 17 lipca 1876 r. o ochronie własności polnej (Dz. u. kraj. Nr 28).

Patent cesarski z dnia 24 października 1852 r. (Dz. u. p. austr. Nr 223) został uchylony art. 57 prawa o broni, amunicji i materiałach wybuchowych z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U.R.P. Nr 94, poz. 807), ustawa prasowa z dnia 17 grudnia 1862 r. z późniejszymi zmianami — artykułem 72 prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U.R.P. Nr 89, poz. 608), ustawa z dnia 15 listopada 1867 r. o prawie stowarzyszenia się (Dz. u. p. austr. Nr 134) — artykułem 63 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U.R.P. Nr 94, poz. 808), ustawa z dnia 6 marca 1906 r. o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (Dz. u. p. austr. Nr 58) — artykułem 155 prawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U.R.P. Nr 82, poz. 602), przepisy karne oraz przepisy o odszkodowaniu ces. patentu z dnia 3 grudnia 1852 r. — ustawa leśna (Dz. u. p. austr. Nr 250) oraz galicyjskiej ustawy z dnia 17 lipca 1876 r. o ochronie własności polnej (Dz. u. kraj. Nr 28) — artykułem 31 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U.R.P. Nr 30, poz. 224).

Art. 4. § 1. Na obszarze, na którym obowiązywał kodeks karny 1871 r., tracą w szczególności moc obowiązującą przepisy karne:

1) ustawy z dnia 9 czerwca 1884 r. o zbrodniczym i niebezpiecznym dla ogółu używaniu materiałów wybuchowych (Dz. u. Rz. str. 61);

2) ustawy z dnia 5 kwietnia 1888 r. o rozprawach sądowych odbywających się z wykluczeniem jawności (Dz. u. Rz. str. 133);

3) ustawy z dnia 9 kwietnia 1900 r. o karaniu za odbieranie energii elektrycznej, w miejsce której stosować należy przepisy z rozdziału XXXIX kodeksu karnego w związku z art. 20 ustawy elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. (Dz. U.R.P. Nr 34, poz. 277);

4) rozporządzenia z dnia 11 grudnia 1918 r., dotyczącego chorób płciowych (Dz. u. Rz. str. 1431).

§ 2. Pozostają jednak w mocy na powyższym obszarze przepisy:

1) ustawy prasowej z dnia 7 maja 1874 r. (Dz. u. Rz. str. 65);

2) ustawy z dnia 15 kwietnia 1878 r. o kradzieżach leśnych (Zbiór ustaw prusk. str. 222), z wyjątkiem § 10;

3) ustawy z dnia 1 kwietnia 1880 r. o policji polnej i leśnej (Zbiór ustaw prusk. str. 230), z wyjątkiem § 4;

4) ustawy z dnia 22 marca 1888 r. o ochronie ptaków (Dz. u. Rz. str. 111) w brzmieniu ustawy z dnia 30 maja 1908 r. (Dz. u. Rz. str. 317).

Ustawa prasowa z dnia 7 maja 1874 r. (Dz. u. Rz. str. 65) została uchylona art. 72 prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U.R.P. Nr 89, poz. 608), przepisy karne i przepisy o odszkodowaniu ustawy z dnia 15 kwietnia 1878 r. o kradzieżach leśnych (Zb. u. prusk. str. 222), oraz ustawy z dnia 1 kwietnia 1880 r. o policji polnej i leśnej (Zb. u. prusk. str. 230) — artykułem 31 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U.R.P. Nr 30, poz. 224).

Art. 5. § 1. Tracą moc obowiązującą przepisy karne następujących ustaw, wydanych przez władze polskie i ogłoszonych w Dzienniku Praw Państwa Polskiego lub w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej:

1) art. 11 ustawy z dnia 27 maja 1919 r. o państwowej wyłączności poczty, telegrafu i telefonu (Dz. P. P. P. Nr 44, poz. 310) w związku z art. 47 ustęp ostatni ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii (Dz. U.R.P. z 1931 r. Nr 12, poz. 57);

2) dekretu z dnia 9 stycznia 1919 r. o postanowieniach karnych za przeciwdziałanie wyborom do Sejmu i wykonywaniu obowiązków poselskich (Dz. U.R.P. Nr 5, poz. 96);

3) art. 155 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. w przedmiocie wprowadzenia w życie na obszarze Rzeczypospolitej ustawy wojskowej postępowania karnego dla wspólnej siły zbrojnej z dnia 5 lipca 1912 r. (Dz. U.R.P. r 59, poz. 368) oraz § 264 ustawy wojskowego postępowania karnego dla wspólnej siły zbrojnej z dnia 5 lipca 1912 r. (Dz. u. p. austr. Nr 130);

4) ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej (Dz. U.R.P. Nr 67, poz. 449);

5) art. 8 ustęp ostatni ustawy z dnia 21 września 1922 r. w przedmiocie tytułu inżyniera (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 823);

6) ustawy z dnia 10 czerwca 1926 r. o warunkowym zawieszeniu wykonania kary na obszarze mocy obowiązującej ustawy postępowania karnego z dnia 23 maja 1873 r. (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 354) oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1927 r., uzupełniającego przepisy o warunkowym zawieszeniu wykonania kary na obszarze mocy obowiązującej ustawy postępowania karnego z dnia 23 maja 1873 r. (Dz. U. R. P. Nr 47, poz. 424);

7) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 lipca 1927 r. o karach za handel kobietami i dziećmi, oraz za inne popieranie nierządu (Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 614) — w części nie uchylonej przez art. 2 pkt 1 i 3 niniejszego rozporządzenia;

8) art. 99 i 100 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr 77, poz. 673);

9) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 września 1927 r. o warunkowym zawieszeniu wykonania kary na obszarze, na którym obowiązuje ustawa postępowania karnego z dnia 1 lutego 1877 r. (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 741);

10) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 września 1930 r. o karach dla ochrony swobody wyborów (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 509);

11) art. 269 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r., zawierającego „Prawo górnicze“ (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 654).

§ 2. Przepisy karne ustaw szczególnych, wydane przez władze polskie i ogłoszone w Dzienniku Praw Państwa Polskiego lub w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, a nie uchylone § 1 niniejszego artykułu, pozostają w mocy, jednak z następującymi zastrzeżeniami co do wymienionych poniżej aktów ustawodawczych:

1) dekret o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 72, poz. 661), jeżeli nie mają zastosowania art. 183 — 185 kodeksu karnego;

2) ustawa z dnia 22 czerwca 1923 r. w przedmiocie substancji i przetworów odurzających (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 559), jeżeli nie ma zastosowania art. 244 kodeksu karnego;

3) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1927 r. o zwolnieniu predterminowym osób odbywających karę pozbawienia wolności (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 25), z wyjątkiem art. 1, art. 3 ust. 2 i 3 i art. 6 — w odpowiednim zastosowaniu do warunkowego zwolnienia w przypadkach, przewidzianych w art. 65 — 68 kodeksu karnego;

4) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 934), jeżeli nie ma zastosowania art. 270 kodeksu karnego;

5) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o znakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr 115, poz. 980), jeżeli nie mają zastosowania art. 153 kodeksu karnego lub art. 22 prawa o wykroczeniach, przyczym wykroczenia z art. 23 powyższego rozporządzenia ulegają karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych, a ich rozpoznawanie przekazuje się do właściwości władz administracyjnych;

6) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o zapobieganiu upadłości (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 3, poz. 20), jeżeli nie ma zastosowania art. 279 kodeksu karnego;

7) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o zapobieganiu upadłości na obszarze sądów apelacyjnych w Poznaniu, Toruniu oraz sądu okręgowego w Katowicach (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 244), jeżeli nie ma zastosowania art. 279 kodeksu karnego;

8) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o areszcie domowym (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 228), z wyjątkiem art. 1, 2 i 9, oraz z zastrzeżeniem, że areszt domowy można stosować tylko w razie skazania na czas nie dłuższy, niż siedem dni;

9) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciw Państwu (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 160), z wyjątkiem art. 13 i § 4 art. 17, z tym natomiast uzupełnieniem, że jako § 4 art. 17 wprowadza się przepis następujący: „§ 4. Kto wykracza przeciw ograniczeniom lub zobowiązaniom, wynikającym z niniejszego artykułu — podlega w trybie administracyjnym karze aresztu do 3 miesięcy“;

10) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 5, poz. 27), jeżeli nie mają zastosowania art. 286 — 291 kodeksu karnego oraz z wyjątkiem art. 127 i 128 powyższego rozporządzenia;

11) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczym (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 294), jeżeli nie ma zastosowania art. 215 kodeksu karnego;

12) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o rozgraniczeniu nieruchomości ziemskich przy przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 319), z wyjątkiem punktów 2 i 3 art. 17, zamiast których należy stosować art. 190 § 1 kodeksu karnego oraz z tą zmianą, że sprawy o wykroczenia z art. 17 pkt. 1 powyższego rozporządzenia

przekazuje się do właściwości władz administracyjnych;

13) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o Straży Granicznej (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 349), jeżeli nie mają zastosowania art. 286 — 291 kodeksu karnego, oraz z wyjątkiem art. 77 i 78 powyższego rozporządzenia;

14) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365), tudzież ustawa z dnia 19 lutego 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 135), ze zmianami wprowadzonymi art. 30 niniejszego rozporządzenia.

1. Przepisy karne rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 115, poz. 980) zostały zmienione ustawą z dnia 3 marca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 111); jednolity tekst tych przepisów zawiera obwieszczenie z dnia 12 października 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 8).

2. Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zapobieganiu upadłości z dnia 23 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 20) i z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 244) zostały uchylone artykułem 80 prawa o postępowaniu układowym z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 93, poz. 836), rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciw Państwu (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 160) — artykułem 37 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 851).

3. Policja Państwowa (rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej — Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 5, poz. 27) została rozwiązana dekretem P. K. W. N. z dnia 15 sierpnia 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 6). Zakres działania Milicji Obywatelskiej reguluje dekret P. K. W. N. z dnia 7 października 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 33).

4. Jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 marca 1928 r. o prawie lotniczym został podany w obwieszczeniu z dnia 29 sierpnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 69, poz. 437).

5. Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1934 r. o rozgraniczeniu nieruchomości ziemskich przy przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 319) zostało uchylone art. 8 ustawy z dnia 9 marca 1934 r. o ustalaniu granic nieruchomości ziemskich przy przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 199).

Art. 6. § 1. Tracą moc obowiązującą przepisy karne ustaw szczególnych, wydanych przez władze okupacyjne i władze Litwy Środkowej oraz przez tymczasowe władze ustawodawcze polskie, o ile przepisy te nie były ogłoszone lub przejęte w Dzienniku Praw Państwa Polskiego lub w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Na obszarze województwa śląskiego utrzymane są w mocy przepisy, choćby uchylone na innych obszarach Państwa, jeżeli pozostają w związku z dziedziną zastrzeżoną ustawodawstwu śląskiemu. W szczególności na obszarze sądu okręgowego w Cieszynie pozostają w mocy przepisy karne ustawy z dnia 24 maja 1885 r. o dopuszczalności zatrzymania w zakła-

dach pracy przymusowej i poprawczych (Dz. u. p. austr. Nr 89), z wyjątkiem § 7 ustęp ostatni i § 8, a na obszarze sądu okręgowego w Katowicach — przepis § 361 pkt. 3 i 4 w związku z § 362 kodeksu karnego 1871 r. — jeżeli nie ma zastosowania przepis art. 32 prawa o wykroczeniach.

Art. 7. § 1. Jeżeli ustawy dotychczasowe powołują przepisy karne uchylonych kodeksów karnych lub uchylonych ustaw szczególnych bądź też odsyłają w ogóle do przepisów karnych, należy stosować odpowiedni przepis kodeksu karnego, prawa o wykroczeniach lub ustawy szczególnej.

§ 2. Przepisy części ogólnej kodeksu karnego i prawa o wykroczeniach, dotyczące grzywnien, stosuje się także do kar pieniężnych, przewidzianych w ustawach dotychczasowych, chyba, że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 3. W zakresie sądownictwa wojskowego obowiązują nadal dotychczasowe przepisy materialnego prawa karnego.

Art. 8. § 1. Kto wykracza przeciw przepisom szczególnym, wydanym przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, albo przeciw zarządzeniom opartym na tych przepisach, podlega, jeżeli czyn według dotychczasowych przepisów stanowił wykroczenie, a nie grozi zań kara według kodeksu karnego, prawa o wykroczeniach lub przepisów szczególnych — karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

§ 2. Przepisy § 1 ma zastosowanie zwłaszcza w przypadkach, w których dotąd stosowano przepisy art. 138 i 139 kodeksu karnego 1903 r., rozporządzenia z dnia 30 września 1857 r. (Dz. u. p. austr. Nr 198), jak również przepisy rozdziału XXIX kodeksu karnego 1871 r., gdy te przewidują kary za naruszenie przepisów szczególnych.

Art. 9. Gdy w ustawach obowiązujących na obszarze, na którym dotąd obowiązywał kodeks karny 1871 r., jest mowa o nieletnich od lat 12 — 18, należy rozumieć nieletnich, wymienionych w rozdziale XI kodeksu karnego.

Art. 10. Przy stosowaniu utrzymanych w mocy przepisów karnych:

a) zamiast kar, przewidzianych w tych przepisach, stosuje się odpowiednie kary przewidziane w kodeksie karnym, przy czym zamiast ciężkiego więzienia (domu karnego) i więzienia zastępującego dom poprawy — wymierza się więzienie (art. 37 lit. b) kodeksu karnego), a zamiast więzienia, które orzec 1. ależało w miejsce aresztu ponad 6 tygodni, oraz zamiast twierdzy i ścisłego aresztu — wymierza się areszt (art. 37 lit. c) kodeksu karnego);

b) przy ustalaniu najniższego i najwyższego wymiaru kary należy stosować przepisy dotychczasowe, niezależnie od granic, przewidzianych w kodeksie karnym lub w prawie o wykroczeniach dla danego rodzaju kar;

c) jeżeli dotychczasowe przepisy szczególne nie wzbraniały złagodzenia kary, można stosować art. 59 kodeksu karnego lub art. 9 prawa o wykroczeniach;

d) łagodzeniu według przepisu pod lit. c) nie podlegają kary za przestępstwa, przewidziane w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciw Państwu (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 160); w razie skazania na karę śmierci lub więzienia ponad 1 rok za przestępstwo umyślne, przewidziane w powyższym rozporządzeniu, sąd orzeka zawsze utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych, — a jeżeli zachodzi nadużycie zawodu lub niezdolność do wykonania zawodu, określone w art. 48 § 1 lit. a) lub b) kodeksu karnego — nadto utratę prawa wykonywania zawodu;

e) jeżeli przestępstwo ulegało karze w razie winy nieumyślnej, to ulega i nadal karze, jeżeli je popełniono nieumyślnie;

f) do przestępstw, popełnionych za granicą, stosuje się przepisy szczególne miejsca stałego zamieszkania sprawcy w kraju w chwili popełnienia przestępstwa, a gdy sprawca nie ma w kraju miejsca zamieszkania, — przepisy obowiązujące w stolicy; do przestępstw popełnionych na pełnym morzu na polskim statku wodnym stosuje się prawo portu gdyńskiego.

Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciw Państwu (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 160) zostało uchylone artykułem 37 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 851).

Art. 11. § 1. Przy stosowaniu ustawy dawnej w myśl art. 2 kodeksu karnego należy mieć na względzie przepisy art. 10 lit. a) — c) niniejszego rozporządzenia, przy czym o skutkach, jakie ustawa łączy ze skazaniem, sąd orzeka w postaci kary dodatkowej.

§ 2. W przypadku zbiegu przestępstw, do których zastosowano ustawę dawną i ustawę nową, karę łączną orzeka się według przepisów art. 31 — 36 kodeksu karnego.

Art. 12. § 1. Przepisy części ogólnej prawa o wykroczeniach stosuje się do wykroczeń, przewidzianych w dotychczasowych ustawach, bez względu na szczególne przepisy tych ustaw. Sprawca odpowiada jednak za usiłowanie (art. 23 — 25 kodeksu karnego), jeżeli dotychczasowy przepis szczególny tak stanowi.

§ 2. Do przestępstw, określonych w art. 624 — 627 kodeksu karnego 1903 r., stosuje się przepisy części ogólnej kodeksu karnego.

Art. 624 — 627 k. k. 1903 r. zostały uchylone art. 31 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 224).

Art. 13. Przepisy części ogólnej prawa o wykroczeniach stosuje się do przestępstw przekazanych orzecznictwu władz administracyjnych,

choćby za nie groziła kara wyższa lub inna niż określona w art. 1 powyższego prawa.

Art. 14. § 1. O rodzaju przestępstwa, należącego według dotychczasowych przepisów do wyłącznego orzecznictwa sądów, rozstrzygają przepisy art. 12 kodeksu karnego i art. 1 prawa o wykroczeniach, po uwzględnieniu grożącej za dane przestępstwo kary według art. 10 lit. a) niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Występkami są również przestępstwa, należące według dotychczasowych przepisów do wyłącznego orzecznictwa sądów, choćby w myśl § 1 miały stanowić wykroczenie, jeżeli za nie grozi kara zasadnicza, nie przewidziana w art. 12 kodeksu karnego i w art. 1 prawa o wykroczeniach, albo grzywna uzależniona od wysokości szkody lub innej podstawy obliczeniowej, chyba, że grzywna ta nie może w żadnym razie przekroczyć kwoty 3.000 złotych.

§ 3. Jeżeli czyn stanowił według dotychczasowych ustaw wykroczenie, a w myśl § 1 lub § 2 ma być uważany za występki, sprawca ulega karze w razie winy nieumyślnej, chyba że dotychczasowy przepis szczególny przewiduje odpowiedzialność tylko za winę umyślną.

Art. 15. § 1. Do przestępstw skarbowych stosuje się przepisy części ogólnej kodeksu karnego i prawa o wykroczeniach, jeżeli przepis ustawy karnej skarbowej z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 355) lub inny przepis szczególny nie stanowi inaczej.

§ 2. W ustawie karnej skarbowej z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 355) art. 171 § 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 171. § 1. Zaprzysiężenie świadków jest w postępowaniu skarbowym niedopuszczalne. Świadek należy uprzedzić o odpowiedzialności karnej za niezgodne z prawdą zeznanie (art. 140 kodeksu karnego 1932 r.)“. W art. 174 tej ustawy skreśla się wyrazy „a na obszarze mocy obowiązującej niemieckiego kodeksu karnego z roku 1871 karze za fałszywe zeznania, złożone z powołaniem się na przyrzeczenie w miejsce przysięgi. O skutkach tych należy oznajmić tym osobom przed przesłuchaniem“.

Ustawa karna skarbową z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 355) utraciła moc obowiązującą. Ustawę tę zastąpiło prawo karne skarbowe z dnia 3 listopada 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 581).

Art. 16. § 1. Sprawy o wykroczenia, przewidziane w części szczególnej prawa o wykroczeniach i w art. 8 niniejszego rozporządzenia, należą do właściwości władz administracyjnych.

§ 2. Sprawy jednak o wykroczenia, przewidziane w części szczególnej prawa o wykroczeniach i w art. 8 niniejszego rozporządzenia, popełnione przez osoby podlegające sądownictwu wojskowemu, należą do właściwości sądów wojskowych, z wyjątkiem wykroczeń przewidzianych w art. 17, 22, 25, 32 — 36, 45 — 50, 51, 52, 53, 56, 58, 59, 62 i 63 prawa o wykroczeniach.

W myśl art. III i IV dekretu P. K. W. N. z dnia 23 września 1944 r. — Przepisy wprowadzające kodeks karny Wojska Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 28): 1) do przestępstw pospolitych, popełnionych przez osoby, podlegające właściwości sądów wojskowych, ma zastosowanie, o ile przepisy kodeksu karnego wojskowego nie stanowią inaczej, kodeks karny rozdziałów od I do XVIII włącznie kodeksu karnego, 2) osoby podlegające sądownictwu wojskowemu w przypadkach popełnienia wykroczeń, przewidzianych w przepisach prawa o wykroczeniach, podlegają ukaraniu w drodze dyscyplinarnej przez właściwe władze wojskowe z zastosowaniem sankcji karnych, przewidzianych w odnośnych przepisach dyscyplinarnych.

Według art. 13 dekretu z dnia 26 czerwca 1945 r. — Wojskowe przepisy dyscyplinarne (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 219) osoby, podporządkowane tym przepisom podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej m. in. za wykroczenia, przewidziane w prawie o wykroczeniach, oraz za przestępstwa pospolite mniejszej wagi, których ukaranie dyscyplinarne jest dopuszczalne w myśl wojskowego kodeksu karnego.

§ 3. Właściwość sądów i władz administracyjnych, określona w ustawach szczególnych, pozostaje niezmieniona.

§ 4. Na obszarze jednak, na którym obowiązywał kodeks karny 1871 r., stosuje się przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365) do czynów, za które grozi w myśl przepisów wydanych przez byłe władze niemieckie i pruskie kara nie wyższa niż kara aresztu do 6 tygodni i grzywny do 150 złotych lub jedna z tych kar.

Art. 17 — 20 pominięto jako zawierające wyłącznie przepisy z zakresu postępowania karno-sądowego.

Art. 21. W sprawach, wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, właściwość sądów i innych władz orzekających pozostaje niezmieniona.

Art. 22. § 1. Jeżeli w myśl art. 2 kodeksu karnego czyn zakwalifikowano w akcie oskarżenia według dawnej ustawy, stosuje się do właściwości sądu art. 15 — 16 i 18 kodeksu postępowania karnego i art. 8 i 9 przepisów wprowadzających ten kodeks w brzmieniu dotychczasowym (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 33, poz. 313 i 314 i z r. 1932 Nr 10, poz. 60). Właściwość ta nie podlega zmianie, choćby następnie okazało się, że czyn należy ocenić według kodeksu karnego lub prawa o wykroczeniach.

§ 2. Jeżeli czyn zakwalifikowano w akcie oskarżenia według kodeksu karnego, stosuje się do właściwości sądu przepisy art. 15 — 16 i 18 kodeksu postępowania karnego w brzmieniu art. 17 niniejszego rozporządzenia. Właściwość ta nie podlega zmianie, choćby następnie okazało się, że czyn należy ocenić według dawnej ustawy karnej.

Art. 15, 16 i 18 k. p. k. zostały zastąpione art. 16, 17 i 19 k. p. k. w brzmieniu jednolitego tekstu (Dz. U. R. P. Nr 8/1939 poz. 44).

§ 3. Przepisy §§ 1 i 2 mają odpowiednie zastosowanie, gdy sprawę w myśl art. 20 kodeksu postępowania karnego i art. 3 § 2 przepisów

wprowadzających ten kodeks skierowano do sądu przysięgłych lub do sądu okręgowego bez udziału przysięgłych.

Art. 20 k. p. k. (art. 22 k. p. k. wg jednolitego tekstu z r. 1932) został uchylony ustawą z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 213), następnie zaś odzyskał moc obowiązującą w myśl dekretu P. K. W. N. z dnia 15 sierpnia 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 7).

Art. 23. § 1. W trybie oskarżenia prywatnego i na wniosek są ścigane przestępstwa, co do których takiego oskarżenia lub wniosku wymaga kodeks karny, albo co do których ustawy szczególne zawierają lub zawierały przepisy o takim trybie ścigania.

§ 2. Sprawa, wszczęta przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia przez właściwego według dotychczasowych przepisów oskarżyciela, toczy się do końca w tym samym trybie.

Art. 24 — 29 pominięto jako zawierające przepisy z zakresu postępowania doraźnego oraz z prawa karnego sądowego i postępowania sądowego.

Art. 30. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365) wprowadza się następujące zmiany:

1) w miejsce art. 17 wprowadza się przepis następujący:

„Art. 17. Jeżeli w późniejszym orzeczeniu nie zastosowano art. 14 — 16, władza, która wymierzyła karę najwyższą, wyda na wniosek skazanego lub z własnej inicjatywy orzeczenie uzupełniające. Jeżeli w którejkolwiek ze zbiegających się spraw orzekał sąd, jest on właściwy do wydania orzeczenia uzupełniającego“.

2) skreśla się art. 26, 58 i 59;

3) w miejsce ust. 1 art. 60 wprowadza się przepisy następujące:

„Art. 60. Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do osób podlegających sądownictwu wojskowemu w przypadkach, gdy wykroczenie popełnione zostało:

a) podczas wykonywania służby lub w związku z czynnością służbową;

b) w obrębie obiektów będących w zarządzie lub w dyspozycji władz wojskowych;

c) przeciw władzom lub osobom wojskowym;

d) z równoczesnym naruszeniem przez czyn przepisów wydanych przez władze wojskowe.

W powyższych przypadkach do dochodzenia i ukarania wykroczenia w drodze sądowej lub dyscyplinarnej są powołane właściwe władze wojskowe.

Wykonanie kary pozbawienia wolności, orzeczonej przez władze administracyjne, zarządzają władze wojskowe“.

P. uwagę do art. 16 § 2.

Art. 31. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Sprawiedliwości, a w zakresie dotyczącym Ministra Spraw Wewnętrznych — także temu Ministrowi.

W jednolitym tekście „kodeksu postępowania karnego“ i „przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego“, do którego wydania upoważnia Ministra Sprawiedliwości art. 7 ustawy z dnia 21 stycznia 1932 r. (Dz. U.R.P. Nr 10, poz. 60), będą uwzględnione zmiany wprowadzone niniejszym rozporządzeniem.

Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do wydania jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. o postępowaniu doraźnym (Dz. U.R.P. Nr 33, poz. 315) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych niniejszym rozporządzeniem.

P. uwagę do art. 64 pr. o wykr.

Art. 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września, 1932 r.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r.

o postępowaniu karno-administracyjnym.

(Dz. U.R.P. z dnia 26 marca 1928 r. Nr 33, poz. 365) w brzmieniu znolizowanym częściowo przepisami wprowadzającymi kodeks karny i prawo o wykroczeniach (Dz. U.R.P. Nr 60/1932 r., poz. 573) i uwzględniającym sprostowania błędów, wprowadzone obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 1928 r. (Dz. U.R.P. Nr 53, poz. 512).

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U.R.P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

Art. 1. Wykroczenia, zagrożone karą nie wyższą niż grzywna (kara pieniężna) trzy tysiące złotych i areszt do 3 miesięcy, niezależnie od kar dodatkowych, ulegają dochodzeniu i ukaraniu przez władze administracyjne, jeżeli ustawa dane wykroczenie wyraźnie przekazuje orzecznictwu władz administracyjnych.

Ograniczenie powyższej właściwości ze względu na kwotę grzywny nie ma zastosowania, jeżeli wymiar grzywny jest uzależniony od pojedynczej lub wielokrotnej wysokości szkody, wartości przedmiotu, uszczuplonej należności albo innej jednostki obliczeniowej, przewidzianej ustawą jako podstawa ustalenia wysokości kary.

Niektóre późniejsze ustawy, jak n. p. prawo o broni, amunicji i materiałach wybuchowych z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U.R.P. Nr 94, poz. 807) przekazują władzom administracyjnym orzecznictwo karne w sprawach o przestępstwa, zagrożone karą wyższą, niż przewiduje art. 1 rozp. o p. k. a.

Art. 2. Do dochodzenia i karania wykroczeń, wymienionych w art. 1, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej z wyjątkiem tych wypadków, gdy z mocy przepisu

szczególnego właściwa jest inna władza administracji państwowej.

Art. 3. Kary za wykroczenia, wymienione w art. 1, mogą być wymierzane jedynie w drodze postępowania karno-administracyjnego, przeprowadzonego według przepisów rozporządzenia niniejszego.

O ile przepisy rozporządzenia niniejszego nie stanowią inaczej, mają w postępowaniu karno-administracyjnym zastosowanie przepisy działów III, V, VI, VII, VIII, IX, X, XV i XVI rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U.R.P. Nr 36, poz. 341), a o ile chodzi o wykonanie nakazów i orzeczeń karnych — przepisy działów II, III, IV i VIII rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U.R.P. Nr 36, poz. 342).

Art. 4. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie dotyczą dochodzenia i karania w sprawach karno-skarbowych wogóle i w sprawach dyscyplinarnych.

Art. 5. Władza powinna z urzędu przestrzegać swej właściwości. Właściwą jest ta władza, na której obszarze popełniono wykroczenie, nawet wówczas, gdy skutek wykroczenia nastąpił na innym obszarze.

Jeżeliby uzasadniona była właściwość miejscowa dwu lub więcej władz albo jest wątpliwe, na obszarze której władzy popełniono wykroczenie, natenczas właściwa jest ta władza, która pierwsza wdrożyła dochodzenie.

Art. 6. Władza, która pierwsza otrzymała wiadomość o wykroczeniu, jest dopóty właściwa do jego ścigania, dopóki nie ujawnią się okoliczności uzasadniające właściwość innej władzy.

Art. 7. W razie ujawnienia wykroczenia, przewidzianego w art. 1, władze, urzędy i organa, które je ujawniły lub otrzymały o nim wiadomość, donoszą o tym władzy właściwej (art. 2, 5; 6).

Przy dochodzeniu wykroczeń władze, powołane do ich dochodzenia i karania, posługują się podległymi im organami.

Art. 8. Policja Państwowa może zatrzymać osobę, schwytaną na gorącym uczynku wykroczenia, przewidzianego w art. 1, z powodu obawy ukrywania się:

a) jeżeli jest nieznana, a nie może się wylegitymować, ani w inny sposób nie można ustalić jej tożsamości;

b) jeżeli nie ma w Państwie stałego miejsca pobytu, ani określonego źródła utrzymania;

c) jeżeli pozostaje pod dozorem policyjnym, albo jest przestępcą nałogowym, zawodowym lub recydywistą;

d) jeżeli jest cudzoziemcem i zachodzi uzasadniona obawa, że uchyli się od ścigania;

e) jeżeli tylko przez zatrzymanie można zapobiec skutecznie spełnieniu przestępstwa lub usiłowaniu jego spełnienia.

Zatrzymanego należy niezwłocznie dostawić do właściwej władzy administracyjnej, albo też zwolnić, jeżeli odpadnie powód zatrzymania.

Władza obowiązana jest najdalej w ciągu 24 godzin przesłuchać dostawioną osobę. Dalsze zatrzymanie może nastąpić tylko w wypadkach, przewidzianych pod lit. a—d, na podstawie decyzji sędziego powiatowego (pokoju), uzyskanej w ciągu 48 godzin od zatrzymania na czas konieczny, jednak nie dłuższy, niż przewidziana za popełniony czyn kara pozbawienia wolności główna lub zastępcza, w każdym razie nie dłuższy, niż dni 14.

Przepis powyższy nie wyłącza zastosowania surowszych przepisów ustaw szczególnych.

Poza Policją Państwową, inne organa o charakterze publicznym są uprawnione do zatrzymywania osób, które popełniły wykroczenie, przewidziane w art. 1, w zakresie i w trybie, przewidzianym w ustawach szczególnych.

Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości może jednak uprawnienie służące według artykułu niniejszego Policji Państwowej przyznać innym organom, powołanym do utrzymania spokoju, bezpieczeństwa lub porządku publicznego, we właściwym im zakresie.

1. P. uw. 3 do art. 5 § 2 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

2. W myśl art. 269 prawa o ustroju sądów powszechnych sądy powiatowe i sądy pokoju otrzymały nazwę sądów grodzkich.

Art. 9. Jeżeli przestępstwo zagrożone jest konfiskatą przedmiotów, władza może dla jej zabezpieczenia zarządzić zajęcie przedmiotów.

Osobie zainteresowanej wydaje się zaświadczenie o zajęciu.

Przedmioty podlegające szybkiemu zepsuciu lub zniszczeniu, albo dające się przechowywać tylko niestosunkowo wielkim kosztem, sprzedaje się w drodze publicznego przetargu. Kwota, uzyskana ze sprzedaży, podlega zajęciu do czasu wydania orzeczenia.

II. Granice właściwości rzeczowej władz administracyjnych i władz sądowych w wypadku zbiegu przestępstw i przepisów.

Art. 10. Jeżeli ten sam czyn wykazuje cechy przestępstwa, ulegającego ukaraniu przez władzę administracyjną, a zarazem cechy przestępstwa, ulegającego ukaraniu przez władzę sądową, każda z tych władz orzeka w zakresie swej właściwości. W razie skazania tak w postępowaniu karno-administracyjnym, jak i w postępowaniu sądowym, spośród orzeczonych kar pozbawienia wolności kara surowsza pochłania mniej surową, inne kary, orzeczone przez obie władze, i skutki skazania,

wynikające z obu orzeczeń, pozostają obok siebie w mocy. O pochłonięciu kary pozbawienia wolności orzeka sąd okręgowy, przewidziany w art. 37, na wniosek skazanego, prokuratora lub władzy administracyjnej, albo z inicjatywy własnej lub sądu, który wyrokował w postępowaniu sądowym.

Art. 37 rozp. o p. k. a. utracił moc obowiązującą; zamiast artykułu tego stosuje się obecnie art. 642 k. p. k.

Art. 11. W wypadku przestępstw, popełnionych oddzielnymi czynami, z których jedno ulega ukaraniu przez władzę administracyjną, drugie przez władzę sądową, każda z tych władz orzeka w zakresie swej właściwości. W razie skazania tak w postępowaniu karno-administracyjnym, jak i w postępowaniu sądowym, nie orzeka się kary łącznej dla kar, wymierzonych w każdym z tych postępowań.

Art. 12. W rozumieniu art. 10 i 11 postępowanie karno-administracyjne obejmuje także postępowania sądowe, wszczęte wskutek żądania przekazania sprawy sądowi według art. 34.

Art. 34 rozp. o p. k. a. utracił moc obowiązującą; zamiast artykułu tego ma obecnie zastosowanie art. 640 k. p. k.

III. Zbieg przestępstw i przepisów karnych w postępowaniu karno-administracyjnym.

Art. 13. Jeżeli czyn, zagrożony karą, podpada pod kilka przepisów karnych, władza wymierza karę pozbawienia wolności według najsurowszego z tych przepisów, natomiast inne kary według każdego z tych przepisów oddzielnie; także skutki skazania następują według każdego z tych przepisów.

Art. 14. W razie jednoczesnego skazania za wykroczenia, popełnione kilku czynami, podpadającymi pod ten sam przepis, władza wymierza karę w granicach tego przepisu, może jednak karę grzywny podwyższyć ponad wymiar najwyższy, przewidziany w ustawie, nie więcej niż o połowę. Podwyższenie wymiaru nie ma zastosowania do grzywien, określonych w art. 1 ust. 2.

Art. 15. W razie jednoczesnego skazania za wykroczenia, popełnione kilku czynami, podpadającymi pod różne przepisy karne, władza wymierza karę pozbawienia wolności według najsurowszego z tych przepisów, natomiast inne kary według każdego z tych przepisów oddzielnie; także skutki skazania następują według każdego z tych przepisów.

Art. 16. Przepisy art. 14 — 15 mają zastosowanie także wówczas, gdy po skazaniu za jedno wykroczenie należy wymierzyć karę za inne, popełnione przed wydaniem orzeczenia co do wykroczenia już osądzonego.

Art. 17. Jeżeli w późniejszym orzeczeniu nie zastosowano art. 14 — 16, władza, która wymierzyła karę najwyższą, wyda na wniosek skazanego lub z własnej inicjatywy orzeczenie uzu-

pełniające. Jeżeli w którejkolwiek ze zbiegających się spraw orzekał sąd, jest on właściwy do wydania orzeczenia uzupełniającego.

Art. 17 podano w brzmieniu, ustalonym art. 30 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

Art. 18. Przepisy art. 15 — 17 mają zastosowanie także w postępowaniu sądowym, wszczętym wskutek żądania przekazania sprawy sądowi według art. 34.

P. uw. do art. 12.

IV. Postępowanie karno-administracyjne zwyczajne.

Art. 19. Jeżeli doniesienie lub wynik dochodzenia uzasadnia dalsze ściganie, jako też w wypadku, przewidzianym w art. 48, władza wyznacza rozprawę i wzywa obwinionego piśmiennie do stawienia się w wyznaczonym terminie na rozprawę. Władza może w uzasadnionych wypadkach zaznaczyć w wezwaniu, że obwiniony zamiast stawienia się może nadesłać w wyznaczonym terminie piśmiennie wyjaśnienie.

Jeżeli obwiniony nie przebywa w miejscu siedziby władzy, władza, o ile nie zachodzą powody wymagające osobistego przesłuchania, spowoduje przesłuchanie obwinionego przez równorzędną lub niższą władzę miejsca jego zamieszkania lub pobytu.

Wezwanie należy doręczyć obwinionemu; wzywając niepełnoletniego lub niewłasnowolnego, — władza obowiązana jest zawiadomić o tym jego ustawowego zastępcę prawnego, o ile jest jej znany.

Art. 20. Ojciec, matka, małżonek lub opiekun (kurator) niepełnoletniego i niewłasnowolnego ma prawo także wbrew jego woli stawiać na jego korzyść wnioski i wnosić środki odwoławcze.

Art. 21. Wezwanie obwinionego na rozprawę ma zawierać — oprócz oznaczenia czynu przestępczego, — uprzedzenie, że w razie niestawienia się władza jest uprawniona zarządzić przymusowe jego sprowadzenie, albo przeprowadzić rozprawę w jego nieobecności.

W wezwaniu należy obwinionemu polecić, aby sprowadził na rozprawę świadków i inne dowody służące do jego obrony, lub też wskazał je władzy pisemnie lub ustnie w takim czasie, by mogły być przez władzę użyte na rozprawie.

Art. 22. Przebieg i wynik rozprawy należy ustalić w protokóle, który ma zawierać następujące dane:

- 1) oznaczenie władzy,
- 2) imię i nazwisko, czas i miejsce urodzenia, stan, zatrudnienie i miejsce zamieszkania obwinionego, — o ile okoliczności te dają się ustalić.
- 3) wyraźne oznaczenie czynu, zarzuczonego obwinionemu,
- 4) zaprzeczenie, usprawiedliwienie lub przyznanie się obwinionego,
- 5) istotne zeznania świadków i znawców i inne wyniki postępowania dowodowego,

6) orzeczenie,

7) krótkie uzasadnienie,

8) pouczenie o środku prawnym,

9) datę orzeczenia,

10) datę ogłoszenia lub doręczenia orzeczenia.

Obwinionemu należy na jego żądanie przedstawić przebieg czynności dokonanych w jego nieobecności.

Art. 23. Na zasadzie wyników rozprawy władza wydaje orzeczenie uniewinniające lub skazujące.

Orzeczenie obwinionemu ogłasza się, a doręcza wówczas, jeżeli tego zażąda, albo jest niepełnoletni lub niewłasnowolny.

Nieobecnemu przy ogłoszeniu ustawowemu zastępcy prawnemu obwinionego niepełnoletniego lub niewłasnowolnego należy orzeczenie doręczyć z urzędu, o ile jest władzy znany.

W wypadkach szczególnej wagi lub zawiłych wydanie orzeczenia można odroczyć, zawiadamiając o tym obwinionego z nadmienieniem, że orzeczenie zostanie mu doręczone.

Art. 24. Władza może wydać orzeczenie zaoczne, jeśli obwiniony nie stawiał się na rozprawę, a władza nie uważa jego obecności na rozprawie za konieczną.

Orzeczenie zaoczne należy obwinionemu doręczyć.

Art. 25. W orzeczeniu skazującym, oprócz danych, wymienionych w art. 22 pod p. p. 1, 2, 3, 7, 8, 9, należy podać:

- a) oznaczenie czynu, przyjętego za dowiedziony;
- b) przepis, naruszony przez ten czyn;
- c) wymiar kary oraz podstawę prawną jej wymierzenia;
- d) postanowienie o konfiskacie przedmiotu przestępstwa, o ile ona następuje;
- e) postanowienia co do kosztów postępowania i ich wysokości;
- f) wymiar aresztu zastępczego na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny (art. 26).

W orzeczeniu uniewinniającym nie przytacza się danych, wskazanych w art. 22 p. 8 i w art. 25 lit. a) b), c), e) i f).

P. uw. 1 do art. 10 pr. o wyk.

Art. 26. uchylony art. 30 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

Art. 27. Władza administracyjna zarządza wykonanie aresztu zastępczego, oznaczonego w miejsce grzywny, jeśli:

- a) grzywna jest nieściągalna, albo
- b) ściągnięcie grzywny pozbawiłoby ukaranego lub jego rodzinę niezbędnych środków utrzymania.

Art. 28. Areszt domowy (w mieszkaniu) można stosować jako karę na zasadach, przewidzianych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o areszcie domowym (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 228). Karę

tę można wymierzyć w orzeczeniu lub nakazie karnym.

Art. 29. Konfiskatę przedmiotów można orzec jedynie w wypadkach, przewidzianych w obowiązujących przepisach. Konfiskacie podlegają jedynie przedmioty, należące do obwinionego, o ile przepisy prawne nie stanowią wyjątków. Jeżeli sprawcy nie można ściagać, władza może wydać orzeczenie o konfiskacie samoistnie.

Przedmioty skonfiskowane należy sprzedać w drodze publicznego przetargu, o ile ze względu na ich rodzaj nie podlegają zniszczeniu.

Art. 30. Koszty postępowania (art. 25 lit. e) obejmują:

- a) koszty sprowadzenia obwinionego, świadków i biegłych,
- b) koszty sprowadzenia, przechowania i sprzedaży zajętych przedmiotów,
- c) należności świadków i znawców,
- d) koszty utrzymania tymczasowo aresztowanego,
- e) koszty wykonania orzeczenia.

Koszty ściągają się w tym samym trybie jak grzywny.

Koszty nie podlegają zamianie na areszt.

W wypadku skierowania sprawy do sądu (art. 34) koszty powyższe będą uwzględnione tak samo, jak koszty i wydatki śledztwa sądowego.

P. uw. do art. 12.

Art. 31. W wypadkach ustawami przewidzianych władza administracyjna niezależnie od orzeczenia z art. 23 orzeka w postępowaniu karno-administracyjnym o obowiązku odszkodowania i oznacza jego kwotę. Jeżeli strona nie jest zadowolona z orzeczenia o odszkodowaniu, może się udać na zwykłą drogę sądową. Pozostają w mocy postanowienia ustaw, które określają terminy udania się na drogę sądową.

Art. 32. Jeżeli z powodu skazującego orzeczenia władzy administracyjnej nie żądano w terminie przekazania sprawy sądowi (art. 34 — 35), orzeczenie staje się prawomocne.

Art. 34 i 35 rozp. o p. k. a. utraciły moc obowiązującą; zamiast artykułów tych ma obecnie zastosowanie art. 640 k. p. k.

Art. 33. W sprawach, zakończonych prawomocnym orzeczeniem władzy administracyjnej, może nastąpić wznowienie postępowania, jeśli wyjdą na jaw nowe nieznane uprzednio okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, wskazujące na:

- 1) niesłuszne uniewinnienie lub
- 2) niesłuszne ukaranie.

W wypadku niesłusznego uniewinnienia wznowienie postępowania dopuszczalne jest tylko, dopóki przestępstwo nie ulegnie przedawnieniu.

W wypadku niesłusznego skazania wznowienie postępowania może nastąpić na wniosek

ukaranego lub osób, wymienionych w art. 20, a w razie jego śmierci — na wniosek tych osób, lub ustawowych spadkobierców.

O wznowieniu postępowania decyduje władza, która wydała orzeczenie. Przeciw odmowie wznowienia przysługuje zażalenie do bezpośrednio wyższej władzy administracyjnej, która orzeka ostatecznie.

V. Postępowanie sądowe w sprawach karno-administracyjnych.

Art. 34 — 44 utraciły moc obowiązującą w myśl art. 69 ust. 3 z chwilą wejścia w życie K. P. K.; zamiast artykułów tych stosuje się obecnie art. 640 — 649 K. P. K.

VI. Postępowanie karno-administracyjne nakazowe.

Art. 45. Władze, wymienione w art. 2, mogą na podstawie doniesienia władz lub organów urzędowych, opartego na ich własnym spostrzeżeniu, nakładać kary bez przeprowadzenia zwyczajnego postępowania w drodze nakazu karnego, jeżeli uważają za stosowne wymierzyć karę aresztu na czas nie przekraczający dni trzech i karę pieniężną nie wyższą niż 50 złotych.

Przepis art. 25 ma odpowiednie zastosowanie.

Wojewoda może w drodze rozporządzenia upoważnić do nakładania kar w formie nakazów karnych również władze i organa państwowe i samorządowe, podległe powiatowym władzom administracji ogólnej.

P. art. 1—3 ustawy z dnia 19 lutego 1929 r. w sprawie uzupełnienia niektórych postanowień rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 135).

Art. 46. Przeciw nakazowi karnemu może skazany wnieść do tej władzy, która nakaz wydała, sprzeciw pisemny lub ustny w ciągu 7 dni po doręczeniu nakazu; w przeciwnym razie nakaz staje się prawomocny.

Art. 47. Władza, która nakaz wydała, odrzuci sprzeciw, wniesiony w terminie późniejszym. Przepis art. 35 i art. 36 ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie. Jeżeli sąd wyda decyzję stwierdzającą, że sprzeciw wniesiono w terminie, lub orzeknie o przywrócenie terminu, władza administracyjna zarządzi postępowanie zwyczajne.

Zamiast art. 35 i 36 ust. 1 rozp. o p. k. a., które utraciły moc obowiązującą, stosuje się obecnie art. 640 § 3 i 4 oraz art. 641 K. P. K.

Art. 48. W razie wniesienia sprzeciwu w terminie lub przywrócenia terminu (art. 46 i 47) władza, wymieniona w art. 2, przeprowadza zwyczajne postępowanie tak, jakby nakazu nie było, przy czym nie jest związana wymiarem kary, orzeczonym w nakazie karnym.

Art. 49. Jeśli sprzeciwu nie wniesiono w terminie (art. 46, 47), nakaz karny podlega wykonaniu jak prawomocne orzeczenie.

Art. 50. Powiatowe władze administracji ogólnej mogą za zgodą właściwego wojewody upoważnić funkcjonariuszów państwowych i samorządowych władz im podległych do nakładania w ich imieniu w drodze doraźnych nakazów karnych grzywien w granicach nie przekraczających 10 złotych za wykroczenie, określone w upoważnieniu, w razie schwywania winnego na gorącym uczynku, albo gdy nie ma wątpliwości co do osoby przestępcy i jeśli winny świadczy, że grzywnę uiszczy bezwzględnie.

Doraźne nakazy karne są bezimiennie, ukarany może jednak żądać podania jego nazwiska w nakazie.

W razie bezwzględnego uiszczenia grzywny do rąk funkcjonariusza, który ją nałożył, nakaz uważa się za prawomocny, — w przeciwnym razie za niebyły.

Art. 51. Nakazów karnych i doraźnych nakazów karnych nie można stosować, jeśli w myśl obowiązujących przepisów władza winna łącznie z orzeczeniem karnym orzec o odszkodowaniu lub o konfiskacie, albo gdy najniższa kara, przewidziana w ustawie lub rozporządzeniu, które przekroczone, jest wyższa od kar, przewidzianych w art. 45 lub też 50.

VII. Postępowanie karno-administracyjne przyspieszone.

Art. 52. Jeśli przestępstwa, podlegające ściganiu w postępowaniu karno-administracyjnym, szerza się w sposób powszechny lub niebezpieczny. Ministrowie: Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości mogą w drodze rozporządzenia wprowadzić na oznaczonym obszarze przyspieszone postępowanie karno-administracyjne odnośnie do spraw, wymienionych w rozporządzeniu, i na okres czasu nie przenoszący jednego roku. Rozporządzenie to będzie ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych w zakresie wykonania rozp. o p. k. a. przejął Minister Administracji Publicznej.

Art. 53. Wprowadzenie postępowania przyspieszonego powoduje, że:

- 1) terminy, przewidziane w art. 34 i 46, ulegają skróceniu do dni trzech;
- 2) orzeczenia nie dorecza się; ogłoszenie orzeczenia zastępuje jego doręczenie;
- 3) sądy wyznaczają rozprawy na czas możliwie najkrótszy, niepóźniejszy niż dni 14, a jeśli oskarżony i świadkowie mieszkają w siedzibie sądu, na czas niepóźniejszy niż siedem dni;
- 4) przepisy o terminach między doręczeniem wezwania oskarżonemu a dniem rozprawy głównej nie są obowiązkowe;

5) grzywny, wymierzone nakazem karnym lub orzeczeniem administracyjnym, są natychmiast wykonalne.

P. uw. do art. 12.

VIII. Wykonanie orzeczeń i nakazów karnych władz administracyjnych.

Art. 54. Orzeczenia i nakazy karne władz administracyjnych stają się wykonalne z chwilą uprawomocnienia się, o ile rozporządzenie niniejsze (art. 53 p. 5) lub ustawy szczególne nie stanowią inaczej.

Po uprawomocnieniu się orzeczenia lub nakazu karnego lub o ile orzeczenie lub nakaz są wcześniej wykonalne, władza wzywa skazanego stosownie do treści orzeczenia lub nakazu, aby w ciągu 7 dni uiszczył grzywnę i zgłosił się do odbycia kary aresztu. Po upływie tego terminu nastąpi wykonanie przymusowe. Jeżeli skazany jest zatrzymany, wykonanie przymusowe nastąpi bez wezwania.

Władza może na prośbę skazanego z ważnych powodów zezwolić na odroczenie lub przerwę kary; od tej decyzji nie ma środka odwoławczego.

Wykonanie kary pozbawienia wolności w wypadku choroby umysłowej lub ciężkiej choroby fizycznej skazanego odracza się do czasu wyzdrowienia. Przepis ten dotyczy również kobiet ciężarnych i w ciągu 3 miesięcy po rozwiązaniu, jeśli dziecko zostaje przy życiu.

Wykonanie kar, orzeczonych przez sądy okręgowe w postępowaniu, przewidzianym w części V, należy do władz sądowych i prokuratorских według ustaw postępowania karnego, o ile kara nie została już wykonana w całości lub w części przez władzę administracyjną na zasadzie art. 53 p. 5 lub ustaw szczególnych.

Zamiast cz. V. rozp. o p. k. a., która utraciła moc obowiązującą, mają obecnie zastosowanie art. 640 — 649 K. P. K.

Art. 55. Mieszkańcy gmin miejskich i wiejskich, w których nie urządzono jeszcze aresztu gminnego, będą odbywali kary aresztu, wymienione przez władze administracyjne, w więzieniach ogólnych za zwrotem przez te władze kosztów według taryfy, którą ustala Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia.

Odbywający karę aresztu, wymierzoną w postępowaniu karno-administracyjnym, podlega tym samym rygorom, jak skazany na areszt przez sądy.

Art. 56. Do czasu ogólnego uregulowania sprawy przeznaczenia grzywien, grzywny, wymierzone w drodze postępowania karno-administracyjnego, przypadają na rzecz Skarbu Państwa, o ile poszczególne ustawy nie stanowią inaczej.

To samo dotyczy przedmiotów skonfiskowanych lub kwot uzyskanych za nie przy sprzedaży.

P. art. 42 § 3 k. k. i art. 2 i 16 pr. o wyk. oraz art. 12 § 1 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

Art. 57. Śmierć skazanego umarza kary, wymierzone w drodze postępowania karno-administracyjnego. Jednakże odszkodowanie, oznaczone w orzeczeniu skazującym, które uprawomocniło się przed śmiercią ukaranego, obciąża spadek.

Konfiskata przedmiotu przestępstwa następuje mimo śmierci ukaranego.

IX. Przedawnienie — administracyjne zatarcie skazania.

Art. 58 i 59 uchylone art. 30 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

X. Właściwość co do osób wojskowych.

Art. 60. Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do osób podlegających sądownictwu wojskowemu w przypadkach, gdy wykroczenie popełnione zostało:

a) podczas wykonywania służby lub w związku z czynnością służbową;

b) w obrębie obiektów będących w zarządzie lub w dyspozycji władz wojskowych;

c) przeciw władzom lub osobom wojskowym;

d) z równoczesnym naruszeniem przez ten czyn przepisów wydanych przez władze wojskowe.

W powyższych przypadkach do dochodzenia i ukarania wykroczenia w drodze sądowej lub dyscyplinarnej są powołane właściwe władze wojskowe.

Wykonanie kary pozbawienia wolności, orzeczonej przez władze administracyjne, zarządzają władze wojskowe.

Przepisy art. 34, 35 i 47 mają zastosowanie do osób, wymienionych w ust. 1, z tą zmianą, że w miejsce sądu okręgowego wstępuje właściwy sąd wojskowy.

Zatrzymując na zasadzie art. 8 ust. 1 osobę wojskową Policja Państwowa przestrzegać będzie szczególnych przepisów obowiązujących przy zatrzymaniu osób wojskowych.

Zatrzymanego dostawia się do władzy wojskowej, która decyduje o dalszym zatrzymaniu.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o nakładaniu kar porządkowych, przewidzianych w ustawach o postępowaniu sądowym, na osoby pełniące czynną służbę wojskową oraz o przymusowym sprowadzaniu tychże osób przed sądy powszechne (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 121) ma odpowiednio zastosowanie w postępowaniu karno-administracyjnym.

1) Art. 60 podano w brzmieniu, ustalonym art. 30 przep. wpr. k. w. i pr. o wyk.

2) Co do kompetencji władz i trybu karania osób, podlegających sądownictwu wojskowemu, za wykroczenia przewidziane w prawie o wykroczeniach p. uw. do art. 16 § 2 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

3) P. uw. pod art. 32.

4) P. uw. 3 do art. 5 § 2 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

XI. Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 61. Istniejące przepisy, w myśl których do dochodzenia i karania wykroczeń, wymienionych w art. 1, powołane zostały inne władze administracji państwowej, względnie magistraty miast, wymienionych w art. 131 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowym z dnia 7 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468), nie zostają naruszone postanowieniem art. 2, z wyjątkiem wypadków, gdy wojewódzka władza administracji ogólnej była powołana do orzekania jako instancja odwoławcza.

Kompetencje do dochodzenia i karania przestępstw (art. 2), przysługujące dotychczas na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego miejscowym władzom policyjnym, a na pozostałym obszarze Rzeczypospolitej — władzom i organom państwowym lub samorządowym, podległym powiatowym władzom administracji ogólnej, — przechodzą na powiatowe władze administracji ogólnej.

Kompetencje te mogą być władzom i organom, wymienionym w ustępie poprzednim, przyznawane w trybie i zakresie, przewidzianym w art. 45 i 50 rozporządzenia niniejszego.

1. Ustawa z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 294) powołała jako organ zarządzający i wykonawczy w miastach — zarząd miejski. P. również art. 24 dekretu P. K. W. N. z dnia 23 listopada 1944 r. o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 74).

2. Przepisy ust. 2 i 3 art. 61 rozp. o p. k. a. zmienił częściowo art. 2 ustawy z dnia 19 lutego 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 135).

Art. 62. Art. VIII ustawy z dnia 23 maja 1873 r., dotyczącej wprowadzenia ustawy postępowania karnego (Dz. u. p. austr. Nr 119) ulega zmianie o tyle, że jeśli ustawa, wydana po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, nie przekazuje wykroczenia wyraźnie orzecznictwu władz administracyjnych, właściwe są wyłącznie sądy powiatowe.

Art. 62 rozp. o p. k. a. utracił moc obowiązującą w związku z wejściem w życie z dniem 1 lipca 1929 r. przep. wpr. k. p. k.

Art. 1 § 2 pkt. 10 przepisów wpr. k. p. k., który zastąpił art. 62 rozp. o p. k. a., ma następujące brzmienie:

„Pozostają w mocy następujące przepisy prawne wraz z późniejszymi ich zmianami:

10) art. VIII ustawy wprowadzającej procedurę karną z dnia 23 maja 1873 r. (Dz. U. p. austr. Nr 119) z tą zmianą, że sądy są wyłącznie właściwe do rozpoznawania i orzekania w sprawach o wszelkie przestępstwa przewidziane w ustawach wydanych po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, o ile ustawą wyraźnie nie przekaze danego przestępstwa orzecznictwu karno-administracyjnemu“.

Art. 63. Według przepisów rozporządzenia niniejszego dochodzone i ścigane będą także przestępstwa, należące według ustaw dotąd obowiązujących do właściwości władz administracyjnych, bądź wyłącznie, bądź z zastrzeżeniem drogi sądowej, a w szczególności także przestępstwa, do których z mocy szczególnych przepisów ustaw, dekretów i rozporządzeń, wydanych przez władz polskie, miała dotąd zastosowanie ustawa z dnia 23 kwietnia 1883 r. dotycząca wydawania policyjnych zarządzeń karnych przeciw wykroczeniom (Zb. u. pr. str. 65).

Jeżeli ustawy dotychczasowe przyznają pewnym osobom (art. 34 ust. 1 zdanie 2) prawo „odwołania” się do sądu, lub prawo żądania „przekazania” sprawy sądowi, należy przez to rozumieć prawo żądania skierowania sprawy na drogę sądową w myśl art. 34.

P. uw. do art. 12.

Art. 64. Przewidziane w ustawach, określonych w art. 63, kary pozbawienia wolności zastępuje się aresztem do trzech miesięcy, a jeśli termin pozbawienia wolności, przewidziany w ustawie, był krótszy — aresztem w takim wymiarze krótszym. Grzywny, przewidziane w tych ustawach, a przekraczające kwotę 3.000 złotych, ogranicza się do tej kwoty, co jednak nie ma zastosowania, jeżeli wysokość grzywny ma być ustalona w sposób, przewidziany w art. 1 ust. 2.

Ograniczenia, przewidziane w art. 1 i artykule niniejszym, nie mają zastosowania do przestępstw, ulegających ukaraniu w postępowaniu karno-administracyjnym według rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 54) i z dnia 16 marca 1928 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 307).

Przepis ustępu poprzedniego ma zastosowanie także do ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. w przedmiocie zmian w ustawie z dnia 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej (Dz. U. R. P. Nr 69, poz. 618) i do dekretu z dnia 25 stycznia 1919 r. o nabywaniu i posiadaniu broni i amunicji (Dz. P. P. P. Nr 9, poz. 123), z tym, że zamiast więzienia orzeka się areszt.

Ust. 2 i 3 rozp. o p. k. a. utraciły moc obowiązującą wobec uchylecia powołanych w nich: 1) rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 54) przez art. 10 ustawy z dnia 23 czerwca 1939 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 366), 2) rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 307) — przez art. 17 ustawy z dnia 22 lutego 1937 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 108), 3) ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 449) — przez art. 5 § 1 pkt. 4) przep. wpr. k. k. i pr. o wykry., 4) dekretu z dnia 25 stycznia 1919 r. o nabywaniu i posiadaniu broni i amunicji (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 123) — przez art. 57 prawa o broni, amunicji i materiałach wybuchowych z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 807).

Art. 65. Przepisy rozporządzenia niniejszego, dotyczące grzywien, mają zastosowanie do wszelkich kar pieniężnych, przewidzianych za przestępstwa, ulegające ściganiu w postępowaniu karno-administracyjnym.

Art. 66. Dotyczące właściwości i postępowania przepisy rozporządzeń, wymienionych w art. 64 ust. 2, oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 465), z wyjątkiem ustępu ostatniego art. 18, i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr 117, poz. 996) z wyjątkiem ustępu ostatniego art. 20 pozostają w mocy z tą zmianą, że przewidziane w tych rozporządzeniach „odwołanie” zastępuje się z zachowaniem terminów i trybu zaskarżenia w tych rozporządzeniach przewidzianych, żądaniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, w którym sąd okręgowy stosuje przepisy art. 36 ust. 3. i art. 37 — 44 rozporządzenia niniejszego.

Art. 66 rozp. o p. k. a. utracił moc obowiązującą w związku z wejściem w życie z dniem 1 lipca 1929 r. przep. wpr. k. p. k.

Art. 1 § 2 pkt. 7 przep. wpr. k. p. k., który zastąpił art. 66 rozp. o p. k. a., ma następujące brzmienie: „Pozostają w mocy następujące przepisy prawne wraz z późniejszymi ich zmianami:

7) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 465) z wyjątkiem ustępu ostatniego art. 18, i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr 117, poz. 996) z wyjątkiem ustępu ostatniego art. 20; przewidziane w tych rozporządzeniach „odwołanie” zastępuje się, z zachowaniem terminów i trybu w tych rozporządzeniach przewidzianych, żądaniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, w którym sąd okręgowy stosuje przepisy art. 619 §§ 2 i 3, 620 — 625 kodeksu postępowania karnego; wyrok sądu okręgowego nie ulega zaskarżeniu”.

Pozostałe normy prawne wymienione w art. 1 § 2 pkt. 7 przep. wpr. k. k. i pr. o wykry. utraciły w okresie późniejszym moc obowiązującą. Art. 619 § 2 i 3, 620 — 625 k. p. k. w dawnym brzmieniu odpowiada art. 614 § 2 i 3, 642 — 648 k. p. k. według numeracji jednolitego tekstu z 1939 r.

Art. 67. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, mają zastosowanie dotychczasowe przepisy co do właściwości władz administracyjnych i sądowych i trybu postępowania.

Jednak do odwołania się na drogę sądową od orzeczeń władz administracyjnych, bądź doręczonych po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, bądź doręczonych wcześniej, lecz tak, że termin odwołania się upłynął po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, mają zastosowanie art. 34 — 44.

Jeżeli w wypadku, przewidzianym w ustępie poprzednim, według dawnej ustawy służył do odwołania się termin dłuższy niż 7 dni, to

w tym terminie dłuższym można żądać rozpoznania sprawy w myśl art. 34.

Przepis artykułu niniejszego nie narusza w niczym przepisów art. 66.

P. uw. do art. 34 — 44.

Art. 68. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych, a w zakresie postępowania sądowego także Ministrowi Sprawiedliwości względnie Ministrowi Spraw Wojskowych.

P. uw. do art. 52.

Art. 69. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie sześciu tygodni od dnia ogłoszenia.

Równocześnie uchyla się wszystkie ogólne lub szczególne postanowienia dotyczące wymierzania kar w drodze administracyjnej, zwłaszcza ust. 1 — 3 art. 10 ustawy z dnia 23 czerwca 1921 roku o wprowadzeniu dekretych, ustaw sejmowych i rozporządzeń Rządu oraz o dalszym uzgodnieniu ustawodawstwa na obszarze b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 511). Do czasu wejścia w życie jednolitego kodeksu postępowania karnego pozostają w mocy w zastosowaniu do wykroczeń, nie przekazanych szczególnymi przepisami polskimi właściwości władz administracyjnych (art. 63 ust. 1) przenisły §§ 453 — 458 ustawy z dnia 1 lutego 1877 r. o postępowaniu karnym (Dz. U. Rzeszy str. 253) i ustawa z dnia 23 kwietnia 1883 r. dotycząca wydawania policyjnych zarządzeń karnych przeciw wykroczeniom (Zb. U. Pr. str. 65).

Przepisy art. 34 — 44 traca moc z dniem wejścia w życie jednolitego kodeksu postępowania karnego; zamiast przepisów art. 34 — 44 i przepisów rozporządzenia niniejszego, powołanych w art. 47 — 66, beda wówczas stosowane odpowiednie postanowienia kodeksu postępowania karnego i przepisów wprowadzających ten kodeks.

Kodeks postępowania karnego wszedł w życie z dniem 1 lipca 1929 r.

U S T A W A

z dnia 19 lutego 1929 r.

w sprawie uzupełnienia niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365).
(Dz. U. R. P. z dnia 22 marca 1929 r. Nr 16, poz. 135).

Art. 1. W granicach upoważnień, zawartych w ustawach, obowiązujących na obszarze województw: lwowskiego, krakowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i cieszyńskiej części województwa śląskiego, na których podstawie władze i organa gminne mogły przed wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P.

Nr 38, poz. 365) nakładać kary pieniężne, względnie aresztu, są one z mocy niniejszej ustawy uprawnione do wydawania nakazów karnych w trybie art. 45 ust. 1 powyższego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w zastępstwie powiatowej władzy administracji ogólnej, a bez upoważnienia wojewody, wymaganego powołanym art. 45 ust. 3.

Do nakładania kar w trybie nakazów karnych uprawnieni są naczelnicy gmin (wójt, burmistrz, prezydent miasta).

Art. 2. Na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego służby z mocy niniejszej ustawy miejscowym władzom policyjnym w zastępstwie powiatowej władzy administracji ogólnej, a bez upoważnienia wojewody, wymaganego art. 45 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365) prawo wydawania nakazów karnych w trybie art. 45 ust. 1 powyższego rozporządzenia co do przestępstw, do których z mocy szczególnych przepisów ustaw, dekretych i rozporządzeń, wydanych przez władze polskie, miała przed wejściem w życie tego rozporządzenia zastosowanie ustawa z dnia 23 kwietnia 1883 r., dotycząca wydawania policyjnych zarządzeń karnych przeciw wykroczeniom (Zb. Ust. Pr. str. 65).

Art. 3. Stosownie nakazów karnych przez władze i organa, wymienione w art. 1 i 2, jest dopuszczalne także w wypadkach, w których przysługiwało im prawo orzekania o odszkodowaniu lub konfiskacie, o ile wysokość szkody, względnie wartość skonfiskowanego przedmiotu nie przenosi kwoty 30 zł.

Art. 4. Grzywny, wymierzone na podstawie art. 1 lub 2, oraz skonfiskowane na podstawie art. 3 przedmioty, względnie kwoty, uzyskane za nie drogą sprzedaży, przypadają w razie braku odmiennych postanowień w ustawach szczególnych na obszarze województw, wymienionych w art. 1, na rzecz gminy z przeznaczeniem na cele opieki społecznej, zaś na obszarze, określonym w art. 2, na rzecz tego, kto ponosi rzeczowe koszty miejscowego zarządu policyjnego.

Na pozostałym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wpływają grzywny, nałożone przez władze gminne w trybie, przewidzianym w art. 45 powołanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, o ile szczególne ustawy nie stanowią inaczej, na rzecz gminy i mają być użyte na cele opieki społecznej.

Postanowienia ustępu pierwszego mają zastosowanie wówczas, gdy orzeczenie karne wydaje powiatowa władza administracji ogólnej na skutek sprzeciwu, przewidzianego w art. 46 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu karno-administracyjnym,

W wypadku skierowania sprawy na drogę sądową grzywny, orzeczone przez sąd, przypadają na rzecz Skarbu Państwa, o ile ustawa szczególna nie stanowi inaczej.

Art. 4 utracił moc obowiązującą wobec postanowień art. 42 § 3 k. k., art. 2 i 16 pr. o wykr. i art. 12 § 1 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych w zakresie wykonania ustawy przejął Minister Administracji Publicznej.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia.

Do spraw, wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, mają zastosowanie przepisy dotychczasowe rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365).

KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO

(jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. według tekstu, ustalonego w załączniku do obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 stycznia 1939 r. — Dz. U. R. P. z dnia 3 lutego 1939 r. Nr 8, poz. 44).

K S I Ę G A X I.

Postępowanie szczególne.

R o z d z i a ł I V.

Postępowanie w sprawach karno-administracyjnych.

Art. 640.

§ 1. Osoba, której wymierzono karę w trybie postępowania karno-administracyjnego, może zwrócić się, w terminie zawitym siedmiodniowym od daty ogłoszenia jej orzeczenia, do władzy administracyjnej z żądaniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego; termin siedmiodniowy liczy się od daty doręczenia, jeżeli orzeczenie należało doręczyć.

§ 2. Jeżeli osoba, której karę wymierzono, jest niepełnoletnia lub bezwłasnowolna, żądanie w terminie biegnącym dla tej osoby może złożyć także ojciec, matka, małżonek, opiekun lub kurator.

§ 3. W razie odmowy przyjęcia żądania wymienionego w § 1, 2 — można w ciągu trzech dni od zawiadomienia o odmowie złożyć żądanie skierowania sprawy do sądu okręgowego celem rozpatrzenia zasadności odmowy. Żądanie to można złożyć wprost do sądu.

§ 4. O przywróceniu terminu wymienionego w § 1 i 2 orzeka sąd okręgowy.

Art. 641.

§ 1. W razie złożenia żądania wymienionego w art. 640 § 1, 2, orzeczenie władzy administra-

cyjnej nie ulega wykonaniu, o ile ustawa szczególna nie stanowi inaczej.

§ 2. Władza administracyjna, o ile nie cofnie swego orzeczenia, przesyła akta sądowi.

§ 3. Orzeczenie władzy administracyjnej zastępuje w postępowaniu sądowym prawomocny akt oskarżenia.

Art. 642.

Właściwym do rozpoznania sprawy jest sąd okręgowy, w którego okręgu znajduje się siedziba władzy, która wymierzyła karę administracyjną.

Art. 643.

Władza administracyjna, która wymierzyła karę, albo w jej zastępstwie władza odpowiednia w siedzibie sądu okręgowego, może popierać oskarżenie zamiast lub obok prokuratora.

Art. 644.

Sąd okręgowy rozpoznaje sprawę według przepisów, obowiązujących w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, ze zmianami przewidzianymi w następujących artykułach.

Art. 645.

§ 1. Sąd okręgowy rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego.

§ 2. Przepisy art. 382 i 383 mają tu odpowiednie zastosowanie.

§ 3. Niestawiennictwo oskarżyciela publicznego nie tamuje rozpoznania sprawy.

Art. 382. W postępowaniu przed sądem jednoosobowym sędzia ma prawa i obowiązki przewodniczącego oraz składu sądu; w szczególności należy do niego powzięcie wszystkich postanowień poza rozprawą główną, do których powołany jest sąd okręgowy, o ile rozdział niniejszy nie zawiera postanowień odmiennych.

Art. 383. § 1. Jeżeli w toku czynności przygotowawczych do rozprawy głównej sędzia z własnej inicjatywy lub na wniosek prokuratora uzna, że postępowanie przed sądem jednoosobowym jest bądź niedopuszczalne, bądź niewskazane z uwagi na zawile okoliczności sprawy, to wnosi sprawę na posiedzenie niejawnie sądu okręgowego w składzie trzech sędziów.

§ 2. Jeżeli okoliczności, wskazane w § 1, wyjdą na jaw w toku rozprawy głównej, to sędzia odracza rozprawę i sam przekazuje sprawę pod rozpoznanie sądu kolegiального.

Art. 646.

§ 1. Wnioski stron nie wiążą prezesa sądu w zakresie zarządzeń dotyczących wezwania do rozprawy świadków i biegłych oraz prowadzenia innych dowodów.

§ 2. Prezes sądu może zarządzić przed wyznaczeniem rozprawy przesłuchanie oskarżonego, świadków i biegłych przez miejscowo właściwy sąd grodzki. Świadków i biegłych można przesłuchiwać pod przysięgą.

§ 3. Aż do rozpoczęcia postępowania dowodowego oskarżony może cofnąć żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania

sądowego. W tym wypadku orzeczenie władzy administracyjnej staje się prawomocne.

§ 4. Jeżeli strona, wskazawszy swój adres w żądaniu skierowania sprawy na drogę sądową, następnie zmieniła miejsce zamieszkania i nie zawiadomiła o tym sądu, wezwania i pisma sądowe, wysłane pod jej ostatnim znanym adresem, uważa się za doręczone.

Art. 647.

§ 1. Sąd orzekający postanawia według swego uznania, których świadków i biegłych przesłucha na rozprawie pod przysięgą lub bez zaprzysiężenia, a których zeznania będą odczytane. W tym celu może zarządzić potrzebne jeszcze przesłuchania przez jednego ze swoich członków albo przez innego sędziego lub sąd grodzki.

§ 2. Wolno odczytywać zapiski dochodzenia i inne części akt postępowania administracyjnego.

Art. 648.

Sąd okręgowy nie jest związany wymiarem kary, oznaczonym w orzeczeniu władzy administracyjnej.

Art. 649.

§ 1. Wyroki sądów okręgowych, wydane w postępowaniu karno-administracyjnym, są prawomocne, z wyjątkiem wyroków w sprawach określonych w art. 504 § 2.

§ 2. Założenie kasacji nie wstrzymuje wykonania kary, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności.

Art. 504. § 1. Strony mogą zakładać kasację do Sądu Najwyższego:

- a) od wyroków sądów apelacyjnych;
- b) od wyroków sądów okręgowych, wydanych w drugiej instancji, z wyjątkiem w sprawach o wykroczenia i o przestępstwa skarbowe.

§ 2. Od wyroków sądów okręgowych, wydanych w pierwszej instancji, służy stronom kasacja tylko w sprawach o przestępstwa skarbowe, oraz o te przestępstwa podatkowe, za które ustawa przepisuje karę cięższą niż trzy tysiące złotych grzywny.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o areszcie domowym.

(Dz. U. R. P. z dnia 10 marca 1928 r. Nr 26, poz. 228).

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1 i 2 uchylone artykułem 5 § 2 pkt. 8 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr.

Art. 3. Areszt domowy (w mieszkaniu) może na zastosować także w razie skazania na areszt zastępczy, wymierzony w miejsce grzywny.

Art. 4. Podczas odbywania kary aresztu domowego (w mieszkaniu) skazanemu nie wolno opuszczać swego mieszkania ani przyjmować odwiedzin bez zezwolenia władzy zarządzającej wykonanie kary.

Art. 5. Władza zarządzająca wykonanie kary może zarządzić nadzór nad wykonaniem aresztu przez organa policji państwowej.

Minister Sprawiedliwości oznaczy w drodze rozporządzenia sposoby wykonywania nadzoru.

P. uw. 3 do art. 5 § 2 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr.

Art. 6. Stwierdzenie wydalenia się skazanego z mieszkania powoduje wykonanie całej kary w areszcie publicznym.

Art. 7. Kto, podczas odbywania kary aresztu domowego samowolnie mieszkanie opuści lub przyjmie odwiedzin bez zezwolenia, przewidzianego w art. 4, — ulega karze aresztu do sześciu tygodni.

Właściwy jest sąd powiatowy (pokoju).

P. uw. 2 do art. 8 rozp. o p. k. a.

Art. 8. Postanowienia art. 4 — 6 mają odpowiednie zastosowanie w wypadku, gdy sąd powszechny lub prokurator przy takim sądzie są powołani do wykonywania kary aresztu domowego, orzeczonego na zasadzie ustawy wojskowego postępowania karnego.

Art. 9. uchylony artykułem 5 § 2 pkt. 8 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr.

Art. 10. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 marca 1928 r. w sprawie aresztu domowego.

(Dz. U. R. P. z dnia 12 marca 1928 r. Nr 27, poz. 256).

Na podstawie art. 5 i 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o areszcie domowym (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 228) zarządzam co następuje:

§ 1. Władza zarządzająca wykonanie kary aresztu domowego (w mieszkaniu) według art. 21 ust. ost. kodeksu karnego 1903 r., według § 246 ustawy karnej 1852 r. lub według § 18 ust. 3 kodeksu karnego 1871 r. oznaczy początek i koniec wykonania kary (dzień i godzinę) i z możliwą dokładnością obręb mieszkania lub tych jego części, w których skazany ma odbyć karę, zawiadomi o tym skazanego i uprzedzi go o obowiązku niewydalania się z mieszkania przez czas trwania kary i nieprzyjmowania w tym czasie odwiedzin bez zezwolenia władzy zarządzającej wykonanie kary, o skutkach przekroczenia tych obowiązków (art. 6 i 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospoli-

tej) i o dopuszczalnym trybie nadzoru nad wykonaniem.

Z czynności powyższej należy sporządzić protokół, uwidoczniając w nim oświadczenie skazanego.

Art. 21 k. k. z r. 1903. § 246 ustawy karnej z r. 1852 i § 18 ust. 3 k. k. z r. 1871 zostały uchylone art. 2 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

§ 2. Władza zarządzająca wykonanie kary może zezwolić na przyjęcie odwiedzin bądź w poszczególnym wypadku, bądź ogólnie na oznaczone wypadki już przy czynności przepisanej §-em 1 lub później w toku wykonania kary.

Za odwiedziny nie można uważać niezbędno-go stykania się z osobami, z którym skazany pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.

Przyjęcie w razie choroby odwiedzin lekarza i duchownego dozwolone jest zawsze.

Skazanym, nie prowadzącym gospodarstwa domowego, należy zezwolić na dopuszczenie do mieszkania, w rozmiarze niezbędnym, służby celem utrzymania porządku w mieszkaniu i dostarczenia skazanemu żywności i innych przedmiotów codziennego użytku.

Skazanemu można zezwolić na przyjmowanie osób, konieczne w wykonywaniu jego zawodu (klientów, pacjentów, kupujących, zamawiających robotę), tylko wówczas, jeżeli jest niemożliwy, utrzymuje się tylko z wykonywania swego zawodu, nie ma ani pomocników ani kim się wyręczyć, a przerwa zarobkowania spowodowałaby dotkliwy uszczerbek w jego dziennym dochodzie.

Na odwiedziny osób bliskich (rodziców, dzieci i t. p.) nie pozostających ze skazanym we wspólnym gospodarstwie domowym, można zezwolić tylko w poszczególnym wypadku ze szczególnie ważnych powodów.

Władza zarządzająca wykonanie kary może upoważnić policję państwową do zezwolenia na odwiedziny przewidziane w ustępie poprzednim na ten wypadek, gdyby nagłość sprawy uniemożliwiła uzyskanie w porę zezwolenia władzy właściwej.

P. uw. 3 do art. 5 § 2 przep. wpr. k. k. i pr. o wyk.

§ 3. O ile zezwolenie na odwiedziny nie nastąpiło przy czynności przepisanej §-em 1, skazany winien prosić o nie pisemnie lub przez osobę zaufania, a zezwolenia udziela się na piśmie.

Zezwolenie ogólne na oznaczone wypadki można w każdym czasie odwołać.

§ 4. Władza zarządzająca wykonanie kary zarządzi w zasadzie nadzór nad wykonaniem aresztu domowego przez policję państwową w trybie następującym.

Nadzór polega, stosownie do uznania władzy, bądź na wielokrotnym niespodziewanym w różnych porach sprawdzaniu obecności i zachowa-

nia się odbywającego karę, bądź na doraźnym sprawdzeniu obecności i zachowania się na każdorazowe zlecenie władzy.

W pierwszym wypadku oznacza się najmniejszą i największą ilość sprawdzeń, których dokonać należy w ciągu odbywania kary; oznaczoną ilość sprawdzeń policja może przekroczyć tylko wówczas, jeżeli są poszlaki, że skazany naruszył nałożone na niego obowiązki.

W drugim wypadku władza już w toku odbywania kary poleca policji państwowej sprawdzić obecność i zachowanie się skazanego; polecenie takie można wydać raz lub kilka razy.

P. uw. do § 2.

§ 5. Celem sprawdzenia obecności i zachowania się skazanego organ policyjny może wkroczyć do mieszkania lub części mieszkania, gdzie skazany karę odbywa. Nadzór należy wykonywać w sposób niezwracający uwagi, o ile to możliwe przez policjantów nieumundurowanych. Sprawdzenia w porze nocnej (od godziny 9 wieczorem do 7 rano) wolno dokonywać tylko na podstawie stwierdzonych poszlak, że skazany w tej porze wydalil się z mieszkania lub przyjmuje odwiedziny.

Sprawdzenie doraźne, przewidziane w art. 4 ust. ost. można wykonać także przez woźnych sądowych, jeżeli skazany odbywa karę w siedzibie sądu.

P. uw. do § 2.

§ 6. Nadzoru nie zarządza się, jeżeli zdaniem władzy osoba skazanego, treść oświadczenia przez niego złożonego w myśl § 1 ust. ost. i warunki, w jakich kara będzie wykonana, dają dostateczną rękojmię wykonania zgodnego z prawem.

§ 7. Nadzór, polegający na ustanowieniu straży nieprzerwanej, można zarządzić tylko wyjątkowo, gdy władza uzna go za nieodzowny, ze względu na treść oświadczenia skazanego (§ 1 ust. ost.) w związku z jego trybem życia i zawodem i innymi okolicznościami, nasuwającymi poważne wątpliwości, czy nadzór w trybie § 4 i 5 będzie wystarczający.

§ 8. W toku wykonania kary można tryb nadzoru zmienić, nadzór zarządzić lub uchylić, jeżeli istnieją dostateczne do tego powody; o zarządzeniu zawiadamia się odbywającego karę.

W każdym wypadku można zarządzić, w toku wykonania kary aresztu domowego lub też po jego wykonaniu, wywiad przez policję państwową, czy skazany zastosował się do nałożonych na niego obowiązków.

Jeśli policja państwowa otrzyma wiadomość o naruszeniu obowiązków wynikających z odbywania aresztu domowego, sprawdzi, nawet bez osobnego polecenia, poszlaki i doniesie o tym władzy zarządzającej karę, lub sądowi powiatowemu (pokoju).

1. P. uw. do § 2.

2. P. uw. 2 do art. 8 rozp. o p. k. a.

§ 9. Policja państwowa składa o wykonaniu swych czynności (§§ 4, 5, 7, 8) sprawozdanie władzy, od której otrzymała polecenie.

Jeżeli w sprawozdaniu doniesiono o wydaleniu się skazanego z mieszkania lub o przyjęciu przezeń odwiedzin, czego jednak organ policyjny osobiście nie stwierdził, władza właściwa sprawdza w miarę potrzeby okoliczności, przytoczone w sprawozdaniu.

P. uw. do § 2.

§ 10. Wykonanie czynności i wydawanie zarządzeń należących według §§ 1 — 9 do władzy zarządzającej wykonanie kary, władza ta może przekazać sądowi powiatowemu (pokoju), w którego okręgu kara aresztu domowego ma być wykonana, a mającego siedzibę, poza siedzibą władzy zarządzającej wykonanie.

P. uw. 2 do § 8.

§ 11. Władza zarządzająca wykonanie kary stwierdza na podstawie danych zebranych w myśl § 9, czy kara aresztu domowego została wykonana.

Władza ta w razie stwierdzenia wydalenia się skazanego z mieszkania, choćby jednorazowego i na krótki czas, zarządza wykonanie całej kary w areszcie publicznym oraz zawiadamia sąd właściwy do wszczęcia postępowania karnego z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej. Jeżeli władzą zarządzającą wykonanie kary jest prokurator, decyzję o wykonaniu kary w areszcie publicznym wydaje na wniosek prokuratora sąd okręgowy (art. 955 u. p. k. 1864 r., § 490 u. p. k. 1877 r.).

W razie stwierdzenia, że skazany przyjął tylko odwiedzinę bez zezwolenia (§ 2), zawiadamia się sąd właściwy celem wszczęcia sprawy o wykroczenie z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, lecz karę aresztu domowego uważa się za wykonaną.

Art. 955 u. p. k. z 1864 r. i § 490 u. p. k. z r. 1877 zostały uchylone art. 1 § 1 przep. wpr. k. p. k.

§ 12. W razie przekazania sprawy sądowi wskazanemu w § 10, sąd ten zawiadamia władzę, która zarządziła wykonanie kary, o odbyciu przez skazanego aresztu domowego lub o jego wydaleniu się podczas odbywania kary, oraz o wszczęciu, w miarę okoliczności, sprawy o wykroczenie z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 13. Zarządzenia wydane na zasadzie niniejszego rozporządzenia nie ulegają zaskarżeniu. Do decyzji (uchwały) zarządzającej wykonanie kary w areszcie publicznym mają zastosowanie ogólne przepisy postępowania karnego.

W myśl art. 47 k. p. k. sądy wydają orzeczenia w formie wyroków lub postanowień.

§ 14. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie do wykonywania zapobiegawczego aresztu domowego według art. 416 ustawy postępowania karnego 1864 r.

W wypadku zaś przewidzianym w art. 428 tej ustawy przepisy niniejszego rozporządzenia ma-

ją zastosowanie z tą zmianą, że ustanowienie straży nieprzerwanej jest obowiązkowe. Jeżeli areszt przedłuży się ponad dni siedem, policja państwowa, po porozumieniu się z sędzią śledczym odstawia oskarżonego do aresztu publicznego.

W zakresie wykonania zapobiegawczego aresztu domowego sędzia śledczy ma uprawnienia służące według niniejszego rozporządzenia władzy zarządzającej wykonanie kary.

§ 14 utracił moc obowiązującą wobec uchylenia u. p. r. z r. 1864 przez art. 1 § 1 przep. wpr. k. p. k.

§ 15 Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

U S T A W A

z dnia 28 czerwca 1939 r.

o wykonywaniu pracy na rachunek grzywny
(Dz. U. R. P. z dnia 7 lipca 1939 r. Nr 66, poz. 395)

R o z d z i a ł I.

Orzeczenie o pracy na rachunek grzywny.

Art. 1. (1) Grzywna ulega zamianie na pracę.

(2) Właściwa władza karząca nakazuje wykonywanie przez skazanego pracy na rachunek grzywny w razie zajścia ustawowych warunków uznania grzywny za nieściągalną lub zaniechania jej ściągnięcia.

(3) Zamianę grzywny na karę pozbawienia wolności orzeka władza karząca na wypadek, gdyby wykonywanie pracy było niemożliwe, albo gdyby skazany uporeczywie wzdragał się wykonywać pracę lub zakłócał porządek pracy.

Art. 2. (1) Czas pracy na rachunek grzywny określa się według zasad, normujących zamianę grzywny na areszt.

(2) Czas pracy określa się w dniach pracy.

(3) Najniższy wymiar czasu pracy wynosi jeden dzień, najwyższy — trzy miesiące.

(4) Władza karząca odstąpi od nakazu pracy i zamieni całą grzywnę na karę pozbawienia wolności, jeżeli ze względu na wysokość grzywny czas pracy przekracza trzy miesiące.

Art. 3. (1) Skazany może uwolnić się od pracy na rachunek grzywny w każdym czasie przez złożenie kwoty pieniężnej, przypadającej jeszcze do uiszczenia.

(2) W razie częściowego uiszczenia grzywny, niniejsza się stosunkowo czas pracy.

Art. 4. W orzeczeniu skazującym na grzywnę należy zarazem określić czas pracy na rachunek grzywny oraz wymierzyć zastępczą karę pozbawienia wolności.

R o z d z i a ł II.

Organizacja pracy na rachunek grzywny.

Art. 5. (1) Pracę na rachunek grzywny wykonywa się na rzecz gminy, w której skazany zamieszkuje, a jeżeli skazany nie ma określonego miejsca zamieszkania — na rzecz gminy, w której czasowo przebywa.

(2) Organizowanie pracy na rachunek grzywny jest obowiązkiem gminy.

(3) Gminy mogą otrzymywać od Skarbu Państwa zwrot wydatków, związanych z organizacją i nadzorem prac. Zasady zwrotu, termin i wysokość sum określi w drodze rozporządzenia Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych w zakresie wykonania ustawy przejął Minister Administracji Publicznej.

Art. 6. (1) Skazany wykonywa pracę w obrębie gminy, w której zamieszkuje lub przebywa.

(2) W razie zorganizowania w gminie różnego rodzaju prac, należy skazanego skierować w miarę możliwości do pracy, najlepiej odpowiadającej jego uzdolnieniom osobistym i zawodowym.

Art. 7. (1) Gmina jest obowiązana na żądanie skazanego dać mu zakwaterowanie i wyżywienie wyłącznie w razie zatrudnienia skazanego w odległości dalszej niż pięć kilometrów od miejsca zamieszkania lub pobytu.

(2) Koszty zakwaterowania i wyżywienia podlegają odrobieniu przez skazanego według wartości dniówki pieszej, ustalonej w gminie, a w razie nieodrobienia będą ściągnięte na rzecz gminy.

Art. 8. Władza zarządzająca wykonanie orzeczenia może na prośbę skazanego odroczyć wykonanie pracy na rachunek grzywny na czas nieprzekraczający sześciu miesięcy, jako też rozłożyć pracę, mającą trwać dłużej niż tydzień, na części nie krótsze, niż tydzień pracy co dwa miesiące.

R o z d z i a ł III.

Wykonanie orzeczenia pracy na rachunek grzywny.

Art. 9. (1) Władza zarządzająca wykonanie orzeczenia przesyła do właściwej gminy odpis orzeczenia ze wzmianką o jego wykonalności i zleceniem wykonania.

(2) Gmina wykona zlecenie w czasie najkrótszym, a gdyby zachodziły trudności, zorganizuje odpowiednią pracę i najpóźniej z upływem dwunastu miesięcy od zlecenia powoła skazanego do pracy.

Art. 10. (1) Gmina może zlecić skazanemu wykonanie określonej ilości robót, bądź — za jego zgodą — wykonanie określonego dzieła, ustalając przy tym ilość dni pracy, za jaką zalicza mu się wykonanie dzieła lub robót.

(2) Ocenę oprzeć należy na przeciętnych normach wydajności pracy w danej kategorii robót, a gdyby skazany zgodził się wykonać dzieło z własnego materiału i przy pomocy własnych narzędzi pracy — należy ponadto uwzględnić wartość tego wkładu.

(3) Jeżeli zleczone dzieło lub roboty nie pokrywają w całości orzeczonego wymiaru pracy,

gmina zleci skazanemu dodatkowo wykonanie pozostałej części pracy.

Art. 11. (1) Gmina wzywa skazanego, aby w określonym dniu i miejscu stawił się do wykonania pracy.

(2) W wezwaniu należy powołać się na orzeczenie skazujące, wymienić rodzaj pracy oraz termin i miejsce stawienia się do pracy.

(3) W razie zlecenia skazanemu wykonania dzieła lub robót, należy w wezwaniu dzieło lub roboty ściśle i dokładnie oznaczyć oraz wskazać termin wykonania.

(4) Wezwanie do podjęcia pracy na rachunek grzywny należy doręczyć skazanemu conajmniej na tydzień przed terminem, w którym ma rozpocząć jej wykonywanie.

Art. 12. W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa skazanego do pracy, gmina przedsięwzięcie środki celem sprowadzenia skazanego do pracy, a gdy środki te nie osiągną skutku, zwraca się do policji państwowej o sprowadzenie skazanego do pracy.

P. uw. 3 do art. 5 § 2 przep. wpr. k. k. i pr. o wykry.

Art. 13. Gmina zawiadomi władzę, która zleciła wykonanie orzeczenia, o wykonaniu przez skazanego pracy na rachunek grzywny.

Art. 14. (1) Gdyby wykonywanie pracy było niemożliwe lub gdyby skazany uporczywie wzdragał się wykonać wyznaczoną mu pracę, gmina sporządzi o tym protokół i prześle go władzy, która zleciła wykonanie orzeczenia.

(2) Władza, do której należy wykonanie orzeczenia, po otrzymaniu takiego protokołu, zarządzi niezwłocznie wykonanie zastępczej kary pobawienia wolności.

Art. 15. (1) Jeżeli skazany zakłóca porządek pracy, gmina przerwie dalsze wykonywanie przez niego pracy.

(2) O czasie trwania pracy i przyczynie zarządzonej przerwy gmina sporządzi protokół oraz prześle go władzy, która zleciła wykonanie orzeczenia.

(3) Władza, do której należy wykonanie orzeczenia, po otrzymaniu takiego protokołu, zarządzi niezwłocznie wykonanie zastępczej kary pobawienia wolności co do reszty grzywny.

Art. 16. (1) Wykonanie zadań, związanych z ustawą niniejszą, porucza się przełożonym gmin, jako organom wykonawczym rządowych władz administracyjnych.

(2) Nadzór i kontrola nad sposobem wykonywania przez gminy obowiązków, wynikających z ustawy niniejszej, przysługuje władzom, wymienionym w art. 68 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 294) o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego.

(3) Prawo kontroli nad sposobem wykonywania przez gminy obowiązków, wynikających z ustawy niniejszej, służy również prokuratorom właściwych sądów.

(4) W razie dostrzeżenia uchybień w wykonaniu przez gminę tych obowiązków, prokurator zwraca się do władzy nadzorczej nad gminą o wydanie odpowiednich zarządzeń.

Art. 17. (1) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Opieki Społecznej i Sprawiedliwości wyda dla gmin wzorowy regulamin pracy na rachunek grzywny.

(2) Regulamin pracy na rachunek grzywny w danej gminie ustala przełożony gminy.

1. P. uw. do art. 5.

2. Kompetencje Ministra Opieki Społecznej przejął Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Rozdział IV.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 18. Właściwa władza karząca może w drodze dodatkowego postanowienia lub orzeczenia nakazać wykonanie pracy na rachunek grzywny w stosunku do orzeczeń, zapadłych przed dniem wejścia w życie ustawy niniejszej.

Art. 19. (1) Przepisów ustawy niniejszej nie stosuje się w sprawach o przestępstwa, należące do właściwości sądów wojskowych.

(2) Co do odroczenia i przerwy wykonywania pracy na rachunek grzywny ze względów wojskowych stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. o odroczeniu i przerwie wykonania kar pozbawienia wolności oraz uchylenia aresztu tymczasowego ze względów wojskowych (Dz. U.R.P. Nr. 46, poz. 405).

Art. 20. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Skarbu oraz innym właściwym Ministrom.

P. uw. do art. 5.

Art. 21. Ustawa niniejsza wchodzi w życie na poszczególnych obszarach i co do poszczególnych rodzajów przestępstw w terminach, wskazanych w rozporządzeniach Ministrów: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej.

P. uw. do art. 5 i uw. 2 do art. 17.

U S T A W A

z dnia 13 marca 1934 r.

o ochronie porządku na kolejach użytku publicznego.

(Dz. U.R.P. z dnia 15 kwietnia 1934 r. Nr. 32, poz. 285).

Art. 1. (1) Upoważnia się Ministra Komunikacji do wydawania w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzeń przepisów o przestrzeganiu porządku na kolejach użytku publicznego.

(2) Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych określi również organa kolejowe, powołane do nadzo-

ru nad przestrzeganiem przepisów o porządku na kolejach, zakres ich uprawnień, w granicach, określonych ustawą niniejszą, sposób wyszkolenia oraz wzór specjalnej odznaki dla tych organów.

(3) Organa kolejowe, sprawujące nadzór nad przestrzeganiem przepisów o porządku na kolejach, noszą nazwę organów ochrony kolei.

Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych w zakresie współdziałania przy wykonaniu ustawy niniejszej przejął Minister Administracji Publicznej.

Art. 2. Zakres uprawnień organów ochrony kolei (art. 1 ust. 2) może obejmować:

1) prawo nakładania grzywien w drodze doraźnego nakazu karnego.

Art. 3. (1) Grzywny, nakładane przez organa ochrony kolei w drodze doraźnego nakazu karnego (art. 2, pkt. 1), nie mogą przekraczać 5 zł. Nakładać je można wtedy, gdy nie ma wątpliwości co do winy osoby, dopuszczającej się wykroczenia przeciw przepisom o porządku na kolejach.

(2) Do doraźnych nakazów karnych (art. 2 pkt. 1) stosuje się przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U.R.P. Nr. 38, poz. 365).

(3) W zakresie wykonywania doraźnego orzecznictwa karnego organa ochrony kolei podlegają powiatowym władzom administracji ogólnej.

(4) Prawo nakładania doraźnych nakazów karnych nie służy pracownikom kolei prywatnych użytku publicznego, nie będących w zarządzie Państwa lub przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe“.

(5) Nie można nakładać grzywny w drodze doraźnych nakazów karnych, jeżeli osoba, która przekroczyła przepisy o porządku na kolejach:

1) wyrządziła przez swój czyn szkodę materialną;

2) popełniła jedno z przestępstw, wyszczególnionych w art. 215, 223, 257, 258, 259, 263 lub 265 kodeksu karnego odnośnie do komunikacji kolejowej, mienia kolejowego lub mienia, powierzonego kolei.

Art. 6. (1) Uprawnienia, określone w art. 2—5, służą organom ochrony kolei w czasie pełnienia służby na obszarze kolejowym.

(2) Obszarem kolejowym w rozumieniu ustawy niniejszej jest teren, przeznaczony do prowadzenia eksploatacji kolei, wraz ze znajdującymi się na nim budowlami i urządzeniami, służącymi temu celowi.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Komunikacji określa przypadki, w których działalność organów ochrony kolei sięgać będzie poza obszar kolejowy.

P. uw. do art. 1.

Art. 9. (1) Postanowienia art. 2 — 6 nie uszczuplają w niczym właściwości policji państwowej w zakresie utrzymywania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

P. uw. 3 do art. 5 § 2 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji

z dnia 24 listopada 1934 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o przestrzeganiu porządku na kolejach użytku publicznego.

(Dz. U. R. P. z dnia 22 grudnia 1934 r. Nr 109, poz. 961).

C z ę ś ć III.

Postanowienia karne.

§ 28. (1) Prawo nakładania grzywien w drodze doraźnych nakazów karnych mają organa ochrony kolei, posiadające imienne upoważnienie powiatowej władzy administracji ogólnej.

(2) Zawiadowcy stacyj (mijanek, przystanków osobowych i agentur stacyjnych), dyżurni ruchu, kierownicy ekspedycji, kasjerzy, magazynierzy, zawiadowcy agencji celnych, kierownicy pociągów, konduktorzy, zawiadowcy odcinków drogowych oraz zawiadowcy odcinków sygnałowych otrzymują na wniosek właściwego zarządu kolei upoważnienia do nakładania w drodze doraźnych nakazów karnych — grzywien do wysokości 5 zł za wykroczenia przeciwko przepisom o przestrzeganiu porządku na kolejach.

(3) Inne organa ochrony kolei, poza wymienionymi w ust. (2), mogą na wniosek właściwego zarządu otrzymywać upoważnienia do nakładania grzywien w drodze doraźnych nakazów karnych, o ile zajdzie istotna potrzeba wydania takiego upoważnienia, oraz o ile osoba, która ma być upoważniona, posiada odpowiednie do tego kwalifikacje. Wysokość grzywien (nieprzekraczających 5 złotych) oraz wykroczenia, za które będą mogły być nakładane te grzywny, zostaną indywidualnie w każdym upoważnieniu określone.

U s t a w a

z dnia 14 kwietnia 1937 r.

o szkodnictwie leśnym i polnym.

(Dz. U. R. P. z dnia 20 kwietnia 1937 r. Nr 30, poz. 224).

C Z Ę Ś Ć I.

P R Z E P I S Y M A T E R I A L N E.

R o z d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Do wykroczeń, przewidzianych w niniejszej ustawie, stosuje się przepisy części

ogólnej prawa o wykroczeniach, jeżeli przepisy dalsze nie stanowią inaczej.

Art. 2. Podżeganie, pomocnictwo i usiłowanie pociąga za sobą odpowiedzialność według przepisów kodeksu karnego (art. 23 — 30 kodeksu karnego).

Art. 3. (1) Za grzywny, nawiązki, opłaty i koszty postępowania karnego, nieściągalne od skazanego, a nałożone: a) na nieletniego — odpowiadają majątkowo rodzice lub opiekun, pod którego pieczę nieletni faktycznie pozostaje; b) na pastucha z powodu przestępstwa wypasu lub przegonu zwierzęcia lub drobiu, odpowiada majątkowo posiadacz zwierzęcia lub drobiu. Grzywna jednak nie podlega zamianie na areszt.

(2) Osoby odpowiedzialne majątkowo mogą się zwolnić od odpowiedzialności za grzywnę, jeżeli udowodnią, że pomimo spełnienia swych obowiązków nadzoru, przestępstwu nie były w stanie zapobiec.

(3) Nawiązkę orzeka się na rzecz pokrzywdzonego.

(4) Orzeczenie nawiązki nie pozbawia prawa dochodzenia dalszego odszkodowania na podstawie ustaw cywilnych.

Art. 4. (1) Przedmioty, pochodzące bezpośrednio z przestępstwa, zwraca się pokrzywdzonemu.

(2) Narzędzia, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, mogą ulec przepadkowii.

Art. 5. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się również do osób, wykonywających jakiegokolwiek prawa w stosunku do lasów i gruntów, jeżeli wykraczają poza zakres swoich uprawnień w sposób, określony w niniejszej ustawie.

R o z d z i a ł II.

Szkodnictwo leśne.

Art. 6. (1) Kto dokonywa w cudzym lesie wyrębu drzewa, albo zabiera z cudzego lasu drzewa wyrąbane lub powalone,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3000 złotych, albo jednej z tych kar.

(2) Kto:

1) dokonywa w cudzym lesie wyrębu gałęzi, korzeni lub krzewów, albo wrywa je lub łamie,

2) zabiera z cudzego lasu gałęzie, korzenie lub krzewy,

3) karczuje w cudzym lesie pniaki, podlega karze aresztu do 2 tygodni i grzywny do 500 złotych, albo jednej z tych kar.

(3) W razie zaboru drzewa, gałęzi, korzeni, krzewów lub pniaków, albo wyrobionych z nich materiałów z miejsca ich przygotowania lub składów do przechowania, sprawca ulega odpowiedzialności według przepisów kodeksu karnego o przestępstwach przeciwko mieniu.

Art. 7. (1) Kto nabywa lub w jakimkolwiek celu przyjmuje drzewo, gałęzie, korzenie, krze-

wy lub pniaki, świadom ich pochodzenia z wykroczenia, określonego w art. 6 ust. (1) i (2), albo pomaga do zbycia lub ukrycia tych przedmiotów,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3000 złotych, albo jednej z tych kar.

(2) Kto nabywa lub w jakimkolwiek celu przyjmuje drzewo, gałęzie, korzenie, krzewy lub pniaki, o których na podstawie towarzyszących okoliczności powinien przypuszczać, że zostały uzyskane za pomocą wykroczenia, określonego w art. 6 ust. (1) i (2), albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze aresztu do 2 tygodni i grzywny do 500 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 8. (1) Przepisów art. 6 nie stosuje się do osób, powołanych do dozoru w lasach; osoby te podlegają odpowiedzialności według przepisów kodeksu karnego.

(2) Jeżeli osoba, powołana do dozoru w lesie, popełni przestępstwo, określone w art. 7,

podlega odpowiedzialności według art. 160 lub 161 kodeksu karnego.

Art. 9. Kto w cudzym lesie wydobywa żywicę lub sok brzozy, obrywa szyszki, zdiera korę, nacina drzewo lub w inny sposób je uszkadza,

podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 10. Kto w cudzym lesie zbiera korę, wióry, darń, trawę, wrzos, mech, ściółkę, szyszki, grzyby, jagody, owoce lub zioła,

podlega karze grzywny do 10 złotych.

Art. 11. Kto w cudzym lesie pasie zwierzęta gospodarskie lub drób,

podlega karze aresztu do tygodnia i grzywny do 250 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 12. Kto:

1) wydobywa w cudzym lesie piasek, margiel, żwir, glinę lub torf,

2) zwozi do cudzego lasu kamienie, śmiecie, padlinę lub nieczystości,

3) niszczy sadzonki lub mrowisko w cudzym lesie,

4) przechodzi, przejeżdża lub przegania zwierzęta gospodarskie albo drób przez cudzy las w miejscach zabronionych,

podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 13. (1) W przypadkach, przewidzianych w art. 6 ust. (1) i (2), orzeka się nawiązkę w wysokości podwójnej wartości drzewa, gałęzi, korzeni, krzewów lub pniaków.

(2) Wartość drzewa, gałęzi, korzeni, krzewów i pniaków określa się według cennika, ustalonego dla lasów państwowych.

(3) W przypadkach, przewidzianych w art. 11 i w art. 12 pkt. 1) i 4), orzeka się nawiązkę w wysokości:

1) 1 złotego od każdego zwierzęcia i 10 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 11);

2) dwukrotnej wartości wydobytego materiału (art. 12 pkt. 1);

3) 50 groszy od każdego zwierzęcia i 5 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 12 pkt. 4).

Art. 14. Nie ma przestępstwa, jeżeli dokonano zaboru drzewa lub gałęzi w celu zaspokojenia potrzeby, wynikłej niespodziewanie w podróży.

R o z d z i a ł III.

Szkodnictwo polne.

Art. 15. (1) Kto przejeżdża przez cudzą łąkę lub pastwisko, albo kto przegania przez nie zwierzęta gospodarskie lub drób,

podlega karze grzywny do 25 złotych.

(2) Kto przejeżdża przez cudze pole zaorane lub zasiane bądź przez cudzą wodę zamkniętą i zarybioną, albo kto przez takie pole lub wodę przegania zwierzęta lub drób,

podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 16. Kto wbrew żądaniu osoby uprawnionej nie opuszcza cudzego pola, pastwiska, łąki lub grobli,

podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 17. (1) Kto:

1) wydobywa na cudzym gruncie piasek, margiel, żwir, glinę lub torf,

2) kopie na cudzym gruncie doły lub rowy,

3) wyrzuca na cudzy grunt kamienie, śmiecie, padlinę lub nieczystości,

4) pasie zwierzęta gospodarskie lub drób na cudzym gruncie,

5) uszkadza drzewa lub krzewy na cudzym gruncie,

podlega karze grzywny do 100 złotych.

(2) Jeżeli zwierzęta lub drób pasano na cudzym polu obsianym, sprawca podlega karze aresztu do tygodnia i grzywny do 250 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 18. Kto depcze zasiewy, sadzonki lub trawę na cudzym gruncie,

podlega karze grzywny do 20 złotych.

Art. 19. (1) Kto na cudzym gruncie ścina lub zrywa kłosa, albo zbiera pokłosie lub wykasza trawę w nieznacznej ilości,

podlega karze grzywny do 50 złotych.

(2) Tej samej karze podlega, kto zbiera z cudzego gruntu ziemiopłody w nieznacznej ilości celem spożycia.

Art. 20 (1) W przypadkach, przewidzianych w art. 15 ust. (2), w art. 17 ust. (2) i art. 19 orzeka się nawiązkę w wysokości:

1) dwukrotnej wartości szkody, zrzędzonej przez przejazd lub przegon zwierząt lub drobiu (art. 15 ust. (2));

2) 1 złotego od każdego zwierzęcia i 10 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 17 ust. (2));

3) do 20 złotych — w pozostałych przypadkach (art. 19).

(2) W przypadkach, przewidzianych w art. 15 ust. (1) i w art. 17 ust. (1) pkt. 1) i 4), orzeka się nawiązkę w wysokości:

1) dwukrotnej wartości wydobytego materiału (art. 17 ust. (1) pkt. 1);

2) 50 groszy od każdego zwierzęcia i 5 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 15 ust. (1), art. 17 ust. (1) pkt. 4).

CZĘŚĆ II.

PRZEPISY PROCESOWE.

Art. 21. Do orzekania w sprawach o wykroczenia, określone w niniejszej ustawie, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 22. (1) Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

(2) Postępowania karnego nie wszczyna się, a wszczęte podlega umorzeniu, jeżeli pokrzywdzony cofnie wniosek o ściganie sprawy przed uprawomocnieniem się orzeczenia karnego władzy administracyjnej lub przed ogłoszeniem wyroku w sądzie okręgowym.

Art. 23. (1) W sprawach o wykroczenia, określone w niniejszej ustawie, a popełnione w lasach państwowych, administracja lasów państwowych ma prawo prowadzić dochodzenie.

(2) Jeżeli wyniki dochodzenia nie dają podstawy o wszczęcia postępowania karno-administracyjnego lub administracja lasów państwowych nie zamierza wystąpić z wnioskiem o ściganie sprawy, to sama umarza dochodzenie.

(3) Wniosek o ściganie sprawy złożyć należy przy skierowaniu sprawy do władzy właściwej do orzekania.

Art. 24. (1) U osób, podejrzanych o popełnienie wykroczenia, przewidzianego w art. 6 i 7, wolno dokonywać rewizji.

(2) Rewizji dokonać może władza właściwa do orzekania, albo z jej polecenia — policja państwowa.

(3) W przypadkach nie cierpiących zwłoki, jeżeli polecenie władzy orzekającej nie mogło być wydane przed rewizją, należy zwrócić się do władzy tej o zatwierdzenie rewizji i doręczyć je w ciągu 48 godzin po odbyciu rewizji osobie, u której ją przeprowadzono w trybie, określonym przez art. 150 kodeksu postępowania karnego.

(4) U osób, podejrzanych o popełnienie w lasach państwowych wykroczenia, przewidzianego w art. 6 i 7, mogą dokonywać rewizji, w zastępstwie policji państwowej, funkcjonariusze służby ochronnej w lasach państwowych; prawo to służy im na obrzasku lasów, powierzonych ich pieczy, a poza tym obszarem wtedy tylko, jeżeli policji państwowej nie ma na miejscu, a zwłoka groziłaby zanikiem śladów lub dowodów przestępstwa.

(5) O dokonaniu rewizji sporządza się protokół, w którym należy powołać podstawę prawną oraz przytoczyć przebieg i wynik rewizji. Jako protokółanta, przybrać można również funkcjonariusza służby ochronnej w lasach

państwowych lub funkcjonariusza gminnego. Jeśli nie ma na miejscu osoby, mogącej spełniać czynności protokółanta, ten, kto dokonywa rewizji, może sam sporządzić protokół.

(6) Przy dokonywaniu rewizji stosuje się przepisy art. 143 — 149, 151, 152 kodeksu postępowania karnego.

P. uw. 3 do art. 5 § 2 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr.

Art. 25. Funkcjonariusze służby ochronnej w lasach państwowych mają prawo legitymować i przymusowo sprowadzić do najbliższego organu policji państwowej osoby, schwytane na gorącym uczynku popełnienia w lasach państwowych wykroczenia, przewidzianego w niniejszej ustawie, albo bezpośrednio po tym w czasie pościgu.

P. uw. do art. 24.

Art. 26. (1) W sprawach o przestępstwa, za które w myśl przepisów niniejszej ustawy można orzec nawiązkę, stosuje się odpowiednio do pokrzywdzonego przepisy postępowania karno-administracyjnego o wezwaniu obwinionego na rozprawę oraz o ogłoszeniu i doręczeniu obwinionemu orzeczenia lub nakazu.

(2) Skazany orzeczeniem karnym władzy administracyjnej oraz pokrzywdzony mogą żądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego celem rozpoznania jej w trybie art. 640—649 kodeksu postępowania karnego.

(3) Żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, złożone przez pokrzywdzonego, powinno zawierać oznaczenie osoby skarżonego i zarzucanego mu czynu. Pokrzywdzony, który żądanie takie złożył, ma prawa strony, a zwłaszcza może popierać oskarżenie zamiast lub obok prokuratora.

Art. 27. Osoba odpowiedzialna majątkowo posiada uprawnienia oskarżonego; niestawienie jej na rozprawę nie tamuje atoli rozpoznania sprawy i nie czyni orzeczenia w stosunku do niej zaocznym.

CZĘŚĆ III.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

Art. 28. (1) W sprawach o wykroczenia, określone w art. 9 — 12 i 15 — 19, można wydawać nakazy karne na podstawie wniosków pokrzywdzonych oraz orzekać nakazami karnymi nawiązki do 30 złotych i przepadek przedmiotów przestępstwa, których wartość nie przekracza 30 złotych.

(2) Grzywny, ściągnięte na podstawie prawomocnych nakazów karnych, wydanych przez władze samorządowe, wpływają na rzecz właściwych gmin na wydatki, związane z opieką społeczną.

Art. 29. Sprawy o wykroczenia, przewidziane w niniejszej ustawie, a popełnione przed dniem jej wejścia w życie, toczą się do końca

wdług dotychczasowych przepisów procesowych.

Art. 30. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości oraz innym ministrom, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych w zakresie wykonania tej ustawy przejął Minister Administracji Publicznej.

Art. 31. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

(2) Z dniem tym tracą moc przepisy dotychczasowe, dotyczące przedmiotów unormowanych w niniejszej ustawie. W szczególności tracą moc obowiązującą:

1) art. 624 — 627 i 630 — 634 kodeksu karnego z 1903 r.

2) przepisy karne i przepisy o odszkodowaniu, zawarte w ustawie z dnia 15 kwietnia 1878 r. o kradzieżach leśnych (Zbiór ustaw prusk. str. 222) oraz w ustawie z dnia 1 kwietnia 1880 r. o policji polnej i leśnej (Zbiór ustaw prusk. str. 230);

3) przepisy karne i przepisy o odszkodowaniu, zawarte w cesarskim patencie z dnia 3 grudnia 1852 r. — ustawa leśna (Dz. U. p. austr. — Nr 250), oraz w galicyjskiej ustawie z dnia 17 lipca 1876 r. o ochronie własności polnej (Dz. u. kraj. Nr 28).

